

GEMEENTELIJK GRONDSTOFFENPLAN

GEMEENTE HOORN

2026-2030

0. Samenvatting en Advies

Ambitie en aanleiding

Het doel van duurzaam grondstoffenbeleid is om de uitputting van de natuurlijke grondstoffen te verminderen, de afhankelijkheid van niet-hernieuwbare bronnen te beperken en de overgang naar de circulaire economie te bevorderen.

Het Nederlandse beleid wordt vormgegeven door een steeds hoger wordende verbrandingsbelasting en een CO₂-heffing die het Rijk heft op het verbranden van restafval. Dit verbranden van huishoudelijk en grof restafval wordt door deze belastingen elk jaar duurder.

Voor de gemeente Hoorn betekent dit dat bij gelijkblijvende hoeveelheden restafval de kosten voor verwerking van dit restafval naar verwachting stijgen van € 1,9 miljoen naar € 3,9 miljoen in 2030. De kosten voor het inzamelen en verwerken van afval bevatten veel meer dan alleen de verwerking van restafval, maar deze post is de meest toonaangevende voor de kostenstijging in de nabije toekomst, en hiermee de belangrijkste knop waaraan de gemeente kan draaien om de afvalstoffenheffing beheersbaar te houden. Minder restafval is dus beter voor milieu én financiën.

De gemeente Hoorn heeft de ambitie om de hoeveelheid restafval te verminderen naar minder dan **100 kilo restafval per inwoner per jaar**. In 2024 zamelde de gemeente Hoorn 181 kilo restafval per inwoner in. Dit bestaat uit 151 kilo huishoudelijk restafval, waar na de nascheiding nog 140 kilo van over blijft, en 41 kilo grof huishoudelijk afval. Van het huishoudelijk afval is meer dan 75% opnieuw te gebruiken als inwoners dit gescheiden aanbieden.

Uitgangspunten

De gemeente Hoorn formuleert de volgende uitgangspunten voor het nieuwe Grondstoffenplan

1. We verminderen de hoeveelheid restafval die we verbranden. Onze ambitie is om onder de 100 kilo restafval per inwoner per jaar te komen
2. We verhogen het Recyclepercentage. We streven ernaar om zoveel mogelijk grondstoffen opnieuw te gebruiken. Daarom zetten we in op een goede afvalscheiding met kwalitatief goede grondstoffen
3. We streven naar een inzamelsysteem dat toegespitst is op de leefomgeving van onze inwoners. Dit betekent dat de omgeving (laagbouw, hoogbouw, binnenstad) kan leiden tot andere inzamelmiddelen en – keuzes.
4. Waar de standaard dienstverlening onvoldoende voorziet, bekijken we de mogelijkheden voor maatwerk.

5. Ons doel is om de stijging van de afvalstoffenheffing beheersbaar te houden.
6. Bij alle inzamelkeuzes betrekken we ook de effecten van deze keuzes op de openbare ruimte.

Inwonerparticipatie

In aanloop naar dit beleidsplan heeft inwonerparticipatie plaatsgevonden. De inwoners van de gemeente Hoorn vinden afval scheiden belangrijk, maar overschatten hun eigen gedrag. Voor het behalen van de ambitie is een gedragsverandering nodig, die bemoeilijkt wordt omdat veel gedrag onbewust is. De enquêtes en werkateliers laten zien dat inwoners betrokken zijn en ideeën aandragen. De ideeën zijn verwerkt in dit plan.

Nieuw Beleid

Het nieuwe beleid is een combinatie van maatregelen die het aanbieden van ongescheiden restafval ontmoedigen, het aanbieden van grondstoffen makkelijker maken, een goed communicatieplan en maatwerk voor doelgroepen.

Restafval ontmoedigen

De ervaringen in het land laten zien dat een tariefprikkel het meest effectief is om een gedragsverandering te bewerkstelligen. Deze tariefprikkel kan meerdere vormen aannemen. Inmiddels is in 2023 in 190 gemeenten een vorm van tariefprikkel ingevoerd. De meeste gemeenten (124 in 2023) kiezen voor volume-frequentie. In dit systeem wordt de afvalstoffenheffing -net als de energierekening- gesplitst in een vast¹ en een variabel deel. Inwoners betalen daarnaast een bedrag per keer dat zij hun bak of zak aanbieden en krijgen hierdoor invloed op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. Inwoners die goed scheiden betalen minder dan inwoners die minder goed scheiden. Doordat er al heel veel gemeenten gekozen hebben voor dit systeem zijn de resultaten goed te voorspellen. Een alternatief hiervoor is in ontwikkeling door HVC. Dit is recycle-keuze. Hierbij maken inwoners zelf de afweging of ze willen meedoen, en kunnen ze korting verdienen op de afvalstoffenheffing als ze hun bak of zak minder vaak aanbieden. Inwoners kunnen in deze variant er ook voor kiezen om niet mee te doen. De verwachting is dat deze optie op meer draagvlak kan rekenen, maar dat de resultaten lager zullen zijn. Omdat er nog geen gemeente heeft gekozen voor dit systeem zijn de resultaten lastiger te voorspellen. Eind dit jaar besluiten twee andere gemeenten van HVC over een mogelijke implementatie. Ook de gemeente Hoorn heeft interesse in dit systeem getoond. Om goed te kunnen beoordelen welk systeem het beste past bij de gemeente Hoorn stellen we voor om in 2026 de mogelijkheden voor Recycle-keuze voor de gemeente Hoorn nader te

¹ Het vaste deel is lager dan de huidige afvalstoffenheffing

onderzoeken. Eind 2026 volgt vervolgens een definitieve keuze. Beide systemen kennen eenzelfde voorbereiding. Er moet geregeld worden dat inwoners op alle locaties geregistreerd kunnen inzamelen en er moet een technische link worden gebouwd tussen de registratiesystemen en de gemeentelijke belastingen. Deze voorbereiding start in 2026. In fase 1 worden alleen die maatregelen uitgevoerd die voor beide systemen gelijk zijn. De rest van de implementatie vindt pas plaats na een definitieve keuze aan het einde van 2026. Het jaar 2027 gebruiken we voor de voorbereidende maatregelen voor het gekozen systeem. Dit betekent dat de tariefprikkel op zijn vroegst in 2028 kan worden ingevoerd.

Meer en betere grondstoffen

Het makkelijker maken van het aanbieden van grondstoffen wordt voor een groot deel geregeld binnen het project van de Basis op Orde. Binnen dit project komen er verzamelcontainers in de binnenstad en bij de hoogbouw. In deze verzamelcontainers kunnen de inwoners hun Plastic, blik en drinkpakken (PBD) gecombineerd aanbieden met het restafval. Hierdoor hoeven ze minder afval intern op te slaan. De inwoners kunnen hun afval te allen tijde aanbieden en hoeven niet langer te wachten op een inzameldag. In de binnenstad en bij de hoogbouw komen cocons voor Groente-Fruit en etensresten, en er komt een campagne om deze stroom beter te scheiden. Op locaties waar dat mogelijk is plaatst de gemeente extra glascontainers en we maken de textielinzameling transparanter.

Grof afval

Het gratis ophalen aan huis ontmoedigt afvalscheiding. De inzet van het nieuwe beleid is om inwoners zoveel als mogelijk te stimuleren om het afval weg te brengen naar het afvalbrengstation, waar het afval goed kan worden gescheiden. De service aan huis blijft bestaan als een achtervang maatwerk service. Dit betekent dat de inwoners vanaf 2027 gaan betalen voor het maken van een afspraak. Het wegbrengen van grofvuil naar de milieustraat blijft gratis.

Communicatie en maatwerk

De gemeente ondersteunt het nieuwe beleid met een uitgebreid communicatie-programma. De insteek voor dit programma is de vraag waarom afval scheiden nuttig en nodig is. De communicatie vindt plaats in meerdere talen en waar mogelijk met plaatjes om het voor iedereen begrijpelijk te maken. De gemeente werkt hiervoor samen met de communicatie en klantenservice afdelingen van HVC en de gemeente en met de handhavers. De afvalapp van HVC is voorbereid om alle veranderingen te ondersteunen. Daarnaast gaan er afvalcoaches op pad in de wijken om inwoners te ondersteunen bij vragen en knelpunten.

Om te voorkomen dat er inwoners onevenredig geraakt worden door het nieuwe beleid komt er een maatwerkregeling voor mensen die medisch afval hebben, mensen die kwijschelding ontvangen en voor mensen die de gemeente helpen de Openbare Ruimte schoon te houden.

Afbakening

Dit grondstoffenplan gaat over de inzameling van huishoudelijk afval.

De inzameling van bedrijfsafval maakt hier geen onderdeel van uit. Dit betekent concreet dat het eigen afval op de gemeentelijke locaties, en bijvoorbeeld de inzameling op scholen en in het havengebied geen onderdeel uitmaakt van dit plan. Hiervoor zal in 2026 een aparte notitie opgesteld worden.

De inzameling van zwerfafval maakt alleen onderdeel uit van dit plan, voor zover dit ontstaat als gevolg van de inzameling van huishoudelijk afval (waai- en morsafval, bijplaatsingen en dumpingen). Afval dat ontstaat als gevolg van recreëren in de openbare ruimte wordt opgenomen in de Aanpak Zwerfafval en Prullenbakken die in 2027 zal worden opgesteld.

Inhoudsopgave Grondstoffenplan

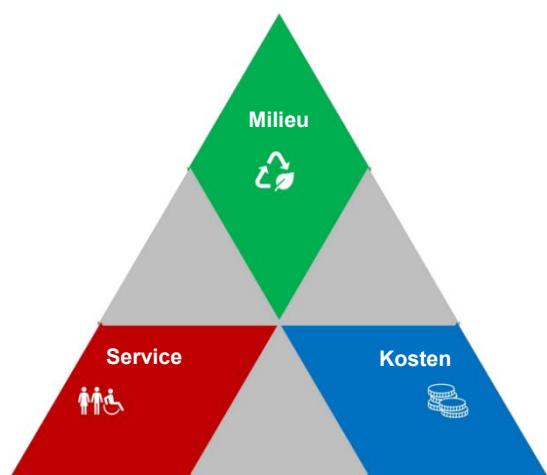
0.	Samenvatting en Advies	2
	Ambitie en aanleiding	2
	Uitgangspunten	2
	Inwonerparticipatie	3
	Nieuw Beleid	3
	Afbakening	5
	Inhoudsopgave Grondstoffenplan	6
1.	Grondstoffenplan Gemeente Hoorn	7
	Uitgangspunten	7
2.	(Inter-) nationale ontwikkelingen	9
	Europese wet- en regelgeving	9
	Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE)	10
	Toenemende druk op de Openbare Ruimte	11
	Juridische prikkels	12
	Financiële Prikkels Overheid	13
	Overheidsgedomineerde inzameling huishoudelijk afval	14
3.	Huidige situatie	15
	Afval dat we verbranden	15
	Grondstoffen	17
	Basis op Orde	20
	Afvalstoffenheffing	21
4.	Gedragsverandering	22
5.	Participatie	23
	Enquête gemeente Hoorn	23
	Klanttevredenheidsonderzoek HVC	24
	Werkateliërs grondstoffen	25
6.	Nieuw Grondstoffenplan	27
	Een nieuwe gewoonte	27
	De rol van de gemeente	28
7.	Restafval ontmoedigen	29
	Financiële Prikkels	30
	Recycle-tarief	31
	Recycle-keuze	31
	Analyse voor de gemeente Hoorn	32
	Grof restafval	33
	Samenvatting en advies	35
8.	Meer en betere grondstoffen	37
	Blijven inzetten op bronscheiding	37
	GFT en etensresten	37
	Plastic, Blik en Drinkpakken (PBD)	38
	Oud papier en karton	38
	Textiel	39
	Glas	40
	Luïers en incontinentiemateriaal	40
	Aandacht-stromen	40
9.	Communicatie	42
	Aanpak gemeente Hoorn	42
10.	Maatwerk en doelgroepen	44
	Mensen met kwijtschelding	44
	Mensen met medisch afval	45
	Vrijwilligers die helpen opruimen in de openbare ruimte	46
11.	Preventie en Hergebruik	47
	Preventie	47
	Hergebruik	48
12.	Openbare Ruimte	50
	Bijplaatsingen en dumping	50
	Vervuiling van de grondstoffen	51
	Metten	51
	Handhaving	51
13.	Financiële uitwerking	52

1. Grondstoffenplan Gemeente Hoorn

Samenvatting en conclusie

In dit plan vindt u een afgewogen mix van maatregelen om de afvalscheiding in de gemeente Hoorn te verbeteren. Het uitgangspunt van dit nieuwe Grondstoffenplan is het verminderen van de hoeveelheid restafval die verbrand wordt en het optimaliseren van de hoeveelheid grondstoffen die we opnieuw kunnen gebruiken.

Uitgangspunten

Figuur 1: Grondstoffendriehoek

Bij het bepalen van de uitgangspunten voor het grondstoffenplan maken we in Nederland vaak gebruik van de afvalstoffendriehoek. In de afvalstoffendriehoek worden de maatregelen binnen een afwegingskader van kosten, milieu en service gewogen.

In de afgelopen jaren merken we steeds vaker dat deze driehoek geen compleet beeld geeft van de discussies die gevoerd worden over afvalscheiding. Als we naar deze discussies kijken dan komt er een dimensie bij in de puzzel van afvalscheiding: de effecten van de inzameling in de openbare ruimte.

Een beter beeld van de belangenafwegingen die we maken is gevat binnen deze puzzel van milieu, kosten, service en openbare ruimte. De effecten van nieuw beleid op milieu en kosten zijn goed meetbaar en voorspelbaar. De effecten voor service en de openbare ruimte zijn vaak minder goed meetbaar, en ze zijn vaak ook subjectief. Inwoners kunnen nog wel eens van mening verschillen over wat een hoge service is (afval wegbrengen naar een ondergrondse containers is voor sommige mensen een wens, en voor andere een verslechtering van de service van ophalen aan huis). Deze elementen zijn wel goed voelbaar, en bepalen dus in grote mate de discussie rondom nieuw grondstoffenbeleid.

Figuur 2: Grondstoffenpuzzel

Dit gemeentelijke grondstoffenplan gaat uit van de volgende uitgangspunten:

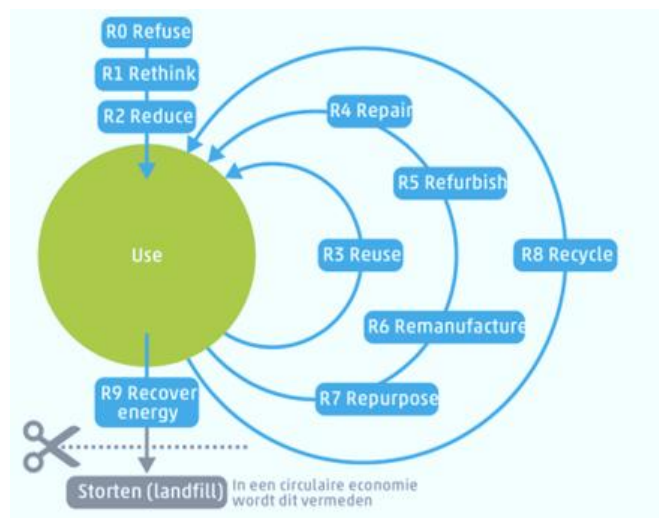
1. We verminderen de hoeveelheid restafval die we verbranden. Onze ambitie is om onder de 100 kilo restafval per inwoner per jaar te komen
2. We verhogen het Recyclepercentage. We streven ernaar om zoveel mogelijk grondstoffen opnieuw te gebruiken. Daarom zetten we in op een goede afvalscheiding met kwalitatief goede grondstoffen
3. We streven naar een inzamelsysteem dat toegespitst is op de leefomgeving van onze inwoners. Dit betekent dat de omgeving (laagbouw, hoogbouw, binnenstad) kan leiden tot andere inzamelmiddelen en – keuzes.
4. Waar de standaard dienstverlening onvoldoende voorziet, bekijken we de mogelijkheden voor maatwerk.
5. Ons doel is om de stijging van de afvalstoffenheffing beheersbaar te houden.
6. Bij alle inzamelkeuzes betrekken we ook de effecten van deze keuzes op de openbare ruimte.

2. (Inter-) nationale ontwikkelingen

Samenvatting en conclusie

Het doel van duurzaam grondstoffenbeleid is om de uitputting van de natuurlijke grondstoffen te verminderen, de afhankelijkheid van niet-hernieuwbare bronnen te beperken en de overgang naar de circulaire economie te bevorderen. In dit hoofdstuk vindt u de vertaling van de (inter-)nationale kaders naar het Nationale Programma Circulaire Economie en het uitvoeringsprogramma van Afval naar Grondstof. Daarnaast gaan we in op een aantal sociaaleconomische ontwikkelingen die van belang zijn bij het opstellen van nieuw grondstoffenbeleid, zoals de toenemende druk op de openbare ruimte, en het verdwijnen van commerciële inzamelaars in de huishoudelijke inzameling.

Nederland streeft ernaar om in 2050 volledig circulair te zijn. Binnen de circulaire economie is het uitgangspunt om producten, materialen en grondstoffen zo lang mogelijk te gebruiken, opnieuw te gebruiken en te recyclen en om afval en verspilling te minimaliseren. Het doel is om een duurzame en gesloten kringloop te creëren, waarbij de waarde van materialen behouden blijft en de afhankelijkheid van nieuwe grondstoffen afneemt. Dit kunnen we grafisch weergeven met de R-ladder: Hoe hoger op de ladder, des te beter lukt het om de verspilling van natuurlijke grondstoffen te voorkomen.

Circulair design (R0-R2)

R0 Refuse: Product overbodig maken door van zijn functie af te zien, of die met een radicaal ander product te leveren.

R1 Rethink: Productgebruik intensiveren (bijvoorbeeld door producten te delen of multifunctionele producten).

R2 Reduce: Verminderen van grondstofgebruik, ontwerp en gebruik tijdens de productie en het gebruik van producten

Levensduurverlenging (R3-R7)

R3 Re-use: Hergebruik in zelfde functie

R4 Repair: Reparatie en onderhoud van kapot product voor gebruik in zijn oude functie.

R5 Refurbish: Opknappen of moderniseren van oud product

R6 Remanufacture: Onderdelen hergebruiken in nieuw product met zelfde functie

R7 Repurpose: Onderdelen hergebruiken in nieuw product met een andere functie

Recycling (R8-R9)

R8 Recycling: Materialen verwerken tot dezelfde of mindere kwaliteit

R9 Recover: Verbranden van materialen met energierugwinning

Figuur 3: Grafische weergave circulaire economie (Bron PBL)

De gemeente Hoorn heeft de ambitie om al in 2040 circulair te zijn.

De circulaire economie is verankerd in wetgeving en uitvoeringsprogramma's.

Europese wet- en regelgeving

De basis voor de Europese wet- en regelgeving op het gebied van afval is de [Kaderrichtlijn Afvalstoffen](#) (KRA). In deze kaderrichtlijn zijn de volgende beginselen vastgelegd:

1. **Afvalhiërarchie:** Er is een vaste volgorde voor hoe we met afval moeten omgaan. Het beste is om afval te voorkomen. De volgende stap is hergebruik, en daarna recycling. Het minst gunstige

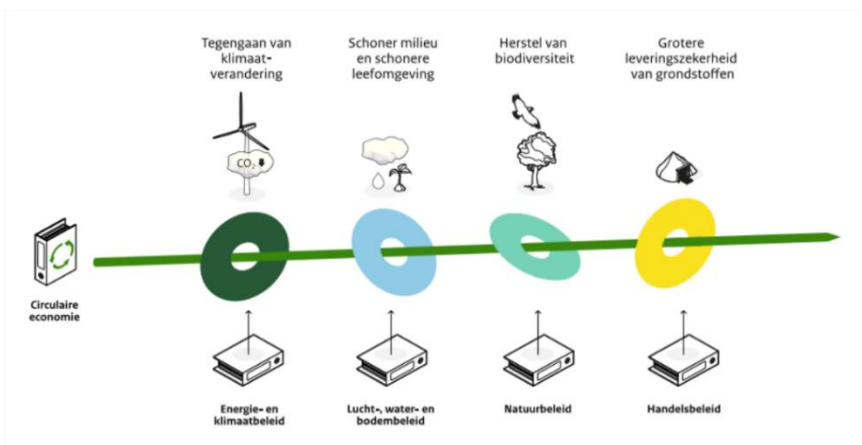
scenario is verbranden en er energie uit te halen. Het storten van afval haalt grondstoffen totaal uit de keten en maakt geen onderdeel uit van de circulaire economie.

2. *De vervuiler betaalt*: De kosten voor het verwerken van afval moeten worden betaald door degene die het afval maakt, bezit, of heeft gehad.
3. *Bescherming van gezondheid en milieu*: Het verwerken van afval moet veilig zijn. Het mag geen risico vormen voor water, lucht, grond, dieren of planten. Ook mag het geen stank, geluidsoverlast en schade aan de natuur of het landschap veroorzaken
4. *Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV)*: Producenten of bedrijven die producten maken of invoeren, zijn (deels) verantwoordelijk voor wat er met die producten gebeurt als ze afval worden. In Nederland geldt dit bijvoorbeeld voor verpakkingen, auto's, autobanden, elektronica, batterijen en textiel. Aan een UPV voor luiers en incontinentiemateriaal wordt gewerkt.

De landen van de EU hebben met elkaar als doel afgesproken dat steeds meer afval wordt gerecycled. In 2025 moet minstens 55% van al het afval worden gerecycled. In 2035 moet dit minstens 65% zijn.

Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE)

Het [Nationaal Programma Circulaire Economie](#) is de Nederlandse invulling van de Europese doelstelling. Het gaat niet alleen over grondstoffen, maar ook over energie, klimaat, biodiversiteit, schone lucht, schoon water en handel.

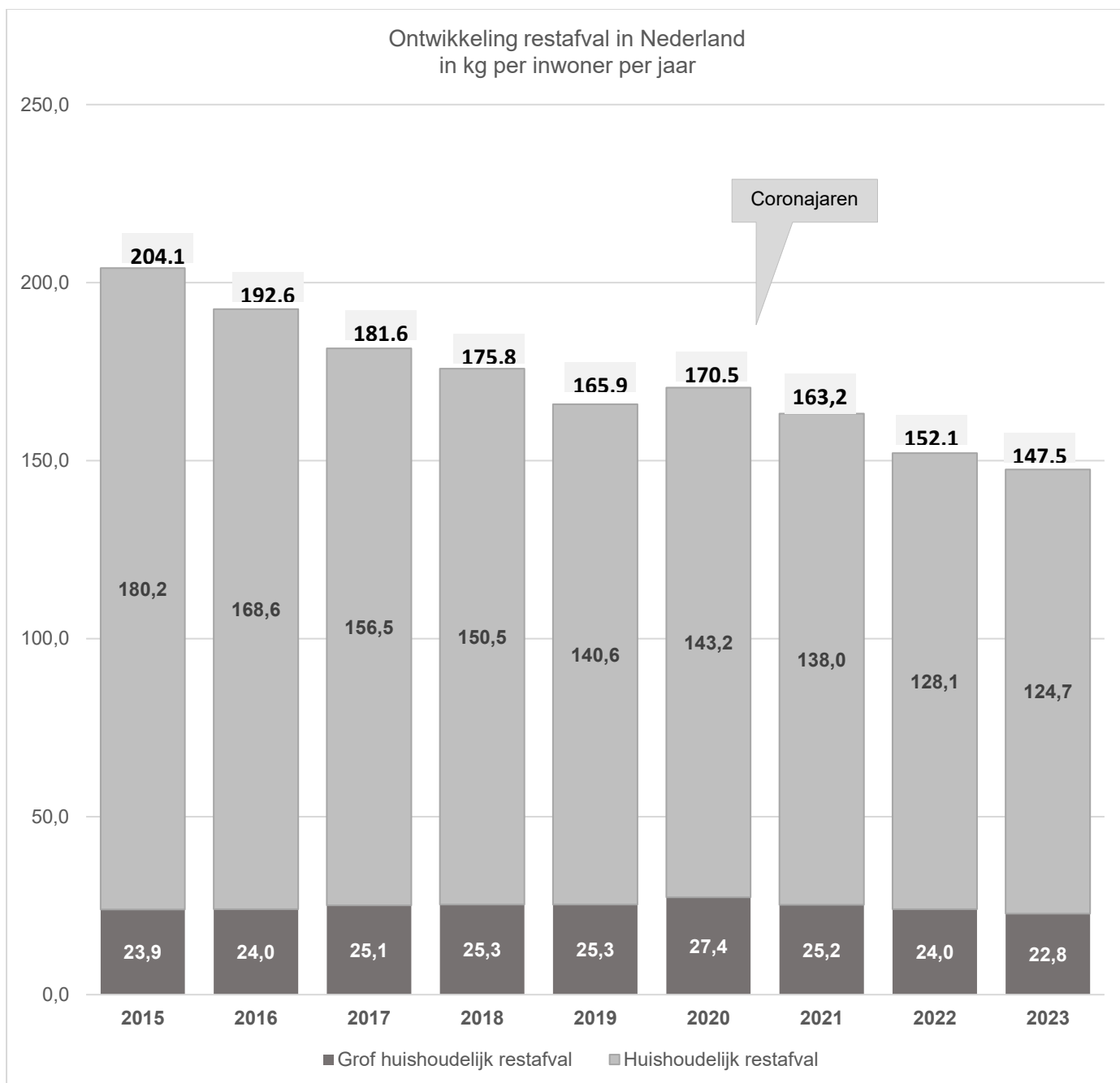
Het programma over huishoudelijk afval is verwoord binnen VANG.

Figuur 4: Nationaal programma Circulaire Economie

Van Afval naar Grondstof (VANG)

Binnen het programma [VANG](#) werkt de rijksoverheid (Rijkswaterstaat) samen met gemeenten, brancheorganisaties en producenten aan de circulaire economie. Binnen VANG zijn de internationale recycledoelstellingen vertaald naar meetbare doelstellingen. Dit VANG programma startte in 2015 met als belangrijkste doel de hoeveelheid restafval fors te verminderen. Vanaf 2020 verschuift de focus van het programma van afvalscheiding naar recycling. Dus niet alleen gescheiden inzamelen, maar ook meer maatregelen om de kwaliteit van deze grondstoffen te borgen. Dit betekent dat we aan de slag gaan met twee belangrijke doelen:

- Het nog beter scheiden van restafval.
- Het verbeteren van de kwaliteit van grondstoffen.

Figuur 5: Ontwikkelingen hoeveelheid huishoudelijk en grof restafval in Nederland vanaf 2015

De VANG doelstelling van 2020 (gemiddeld minder dan 100 kilo restafval per inwoner per jaar) is niet gehaald. Toch heeft het programma wel een forse vermindering van de gemiddelde hoeveelheid restafval per jaar teweeggebracht van gemiddeld 204 kg/inw/jr naar 147,5 kg/inw/jr (-27%).

Toenemende druk op de Openbare Ruimte

De vraag naar woningen, groen, water, parkeerplaatsen, energie en recreatie groeit in Nederland. Afvalinzameling kost ruimte, zowel thuis (keuken, schuur, en tuin) als in de buurt (openbare inzamelvoorzieningen). Daarnaast stijgt gemiddelde leeftijd van Nederlanders, en blijven deze mensen ook nog langer in huis wonen. Dit betekent vaak dat er aan de voorzieningen voor deze mensen aanvullende eisen worden gesteld.

Alle inwoners beoordelen de keuzes en de prioriteiten over de invulling van de openbare ruimte individueel. Een keuze die positief is voor de sommige inwoners kan soms niet optimaal zijn voor anderen. Er is voor de inzameling van huishoudelijk afval niet altijd een mogelijkheid om af te wijken van de standaard dienstverlening. Bij de keuzes die we binnen de kaders van dit grondstoffenplan maken, houden we rekening met deze beperkte ruimte en we beargumenteren welke afweging we maken.

Juridische prikkels

(Uitgebreide) Producentenverantwoordelijkheid (UPV)

UPV betekent dat producenten en importeurs verantwoordelijk zijn voor het afval van de producten die zij in Nederland verkopen. Ze moeten ervoor zorgen dat hun producten in de afvalfase worden ingezameld en gerecycled. Vaak voert de gemeente de inzameling uit, en zijn de producenten en importeurs verantwoordelijk voor de financiële dekking van deze activiteiten en voor de recycling ervan. Er zijn verschillende vormen van UPV. Voor elk soort gelden eigen regels. In Nederland zijn er inmiddels UPV's afgesloten voor verpakkingen, textiel, matrassen, elektr(on)ische apparaten, autobanden, auto's, vlakglas en batterijen en vistuig.

Ontwikkelingen in de UPV van kunststof verpakkingen

De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft namens haar leden medio 2024 besloten het bestaande akkoord met Verpact (de uitvoeringsorganisatie van de verpakkingindustrie) niet te verlengen. Partijen hebben vervolgens hard gewerkt aan een nieuw akkoord, dat erop gericht is om meer kwalitatief goed plastic, blik en drinkpakken (PBD) te krijgen uit de huishoudelijke inzameling. De nieuwe afspraken zijn in juni bijna unaniem aangenomen door de leden van de VNG. De afspraken worden nu uitgewerkt in een nieuw uitvoeringsprotocol. Dit betekent;

- dat er een duidelijke voorkeursvolgorde is uitgesproken door beide partijen: Bronscheiding waar het kan, en nascheiding waar bronscheiding niet mogelijk is
- dat verzamelcontainers voor brongescheiden PBD zullen worden uitgefaseerd in de komende jaren, tenzij gemeenten kunnen aantonen dat de kwaliteit van het PBD in deze containers boven de 65% ligt
- dat bronscheidingsgemeenten vanaf 2025 aan de hand van samenstellingsmetingen van de PBD bakken of zakken worden ingedeeld in een staffel, en dat deze staffel de vergoeding bepaalt. De staffel is rolling forward, zodat verbeteringen en verslechtingen in de samenstelling kunnen worden verwerkt in de tarieven. Kort gezegd; gemeenten met een goede kwaliteit PBD ontvangen meer vergoeding per ton dan gemeenten met veel vervuiling.

De nieuwe afspraken gaan effect hebben op de vergoedingen voor de gemeenten. Deze zullen naar verwachting voor een groot aantal gemeenten lager worden. De precieze uitwerking en de staffel-ranking per gemeente zal pas in 2026 plaatsvinden.

Einde afval-status

De circulaire economie is erop gericht om grondstoffen opnieuw te gebruiken. Dit gaat het makkelijkst als grondstoffen niet als afval worden gezien, maar als grondstoffen voor nieuwe producten. Toch blijft de overheid terughoudend om de status 'einde afval' toe te kennen aan een grondstof. Pas als een verwerker kan aantonen dat hij de grondstof kan inzetten voor een bepaald doel, dat een duidelijke markt heeft, het

materiaal aan technische eisen en wetgeving voldoet, en geen schadelijke gevolgen heeft voor mens en milieu kan deze status worden toegekend. Op deze manier probeert de overheid te voorkomen dat grondstoffen verhandeld worden op de wereldmarkt om vervolgens op een andere locatie op de lokale stort te belanden.

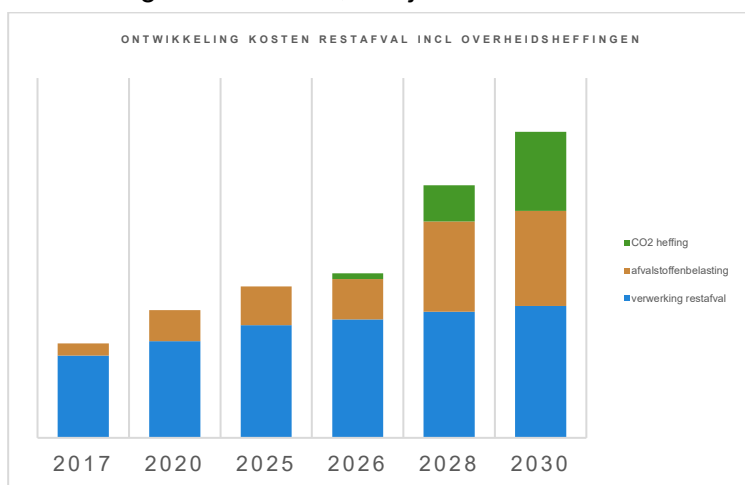
Financiële Prikkel Overheid

De overheid gebruikt belastingen om het grondstoffenbeheer beter te regelen. Zo wil ze zorgen dat er minder afval wordt verbrand. Alle gemeenten betalen sinds 2017 verbrandingsbelasting per ton afval die wordt verbrand. In 2017 was dit € 13,11 per ton, in 2025 is dit gestegen naar € 39,70 per ton. De verwachting is dat dit bedrag elk jaar verder stijgt.

In 2021 is er ook een CO2-heffing bijgekomen. Bedrijven moeten betalen voor de CO2-uitstoot die ze veroorzaken. Dit geldt ook voor de afvalverwerkers. In de afgelopen jaren is er dispensatie verleend aan de industrie over deze heffing. Hiermee is er tijd gecreëerd voor de industrie om hun processen duurzamer te maken. Deze dispensatie zou in 2026 eindigen. Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2025 in het kabinet is er een motie aangenomen, die de toekomst van deze heffing onduidelijk maakt. Dit geldt ook voor de belasting die gepland was voor bedrijven die plastic produceren (circulaire plastic heffing). De regering heeft deze 'plastictaks' ook tegengehouden, maar nog geen dekking gevonden voor het ontstane tekort. De uitkomst van Prinsjesdag 2025 is dat de CO2 belasting en de circulaire plastic heffing gecombineerd zullen worden in een tarief dat de overheid gaat heffen op de verwerking van restafval. De definitieve hoogte hiervan zal waarschijnlijk pas vormkrijgen onder een nieuwe regering, maar de indicatie is dat de kosten hierdoor fors zullen stijgen.

Effecten overheidsheffingen restafval voor de gemeente Hoorn

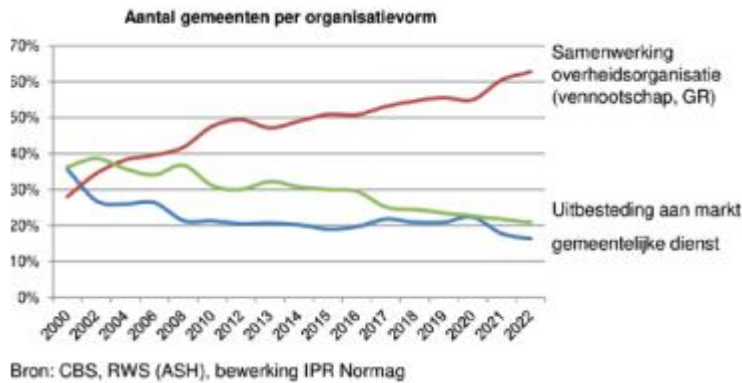
Dit betekent voor de gemeente Hoorn dat de kosten voor het verbranden van restafval steeds sneller stijgen. Als we dit voor de gemeente Hoorn in een grafiek uitzetten dan stegen de kosten tussen 2017 van € 1,2 miljoen naar ruim € 1,9 miljoen in 2025 bij nagenoeg gelijkblijvende tonnages. Indien de gemeente geen aanvullende maatregelen neemt om het tonnage restafval te verminderen stijgen deze kosten naar verwachting door naar € 3,9 miljoen in 2030.

Figuur 6: Ontwikkeling kosten verbranding restafval in de gemeente Hoorn

Overheidsgedomineerde inzameling huishoudelijk afval

In de afgelopen jaren is er in Nederland veel veranderd in hoe gemeenten afval ophalen en verwerken. Veel inzamelbedrijven zijn samengevoegd. Dit is gedaan om kosten te besparen. Daardoor zijn er nu veel minder partijen in de markt die afval inzamelen. Vroeger konden gemeenten kiezen: ze besteden de inzameling aan bij een commercieel bedrijf, of ze besteden het in bij een publieke organisatie zoals HVC.

Figuur 7: Ontwikkeling Commerciële versus Overheidsgedomineerde inzameling 2000-2022 (bron IPR Normag). Deze ontwikkeling is in de afgelopen 2 jaar versneld doorgezet

De twee grootste landelijke commerciële inzamelbedrijven, PreZero en Renewi, hebben in de afgelopen twee jaar aan al hun gemeenten laten weten dat ze stoppen met het ophalen van huishoudelijk afval. Hierdoor is er bijna geen concurrentie meer op de aanbestedingsmarkt. Soms zijn er geen bedrijven die zich aanmelden voor een opdracht, of vragen ze een heel hoge prijs. Daarom kiezen steeds meer gemeenten ervoor om het afval, net als Hoorn, te laten ophalen door een publieke organisatie.

3. Huidige situatie

Samenvatting en conclusie

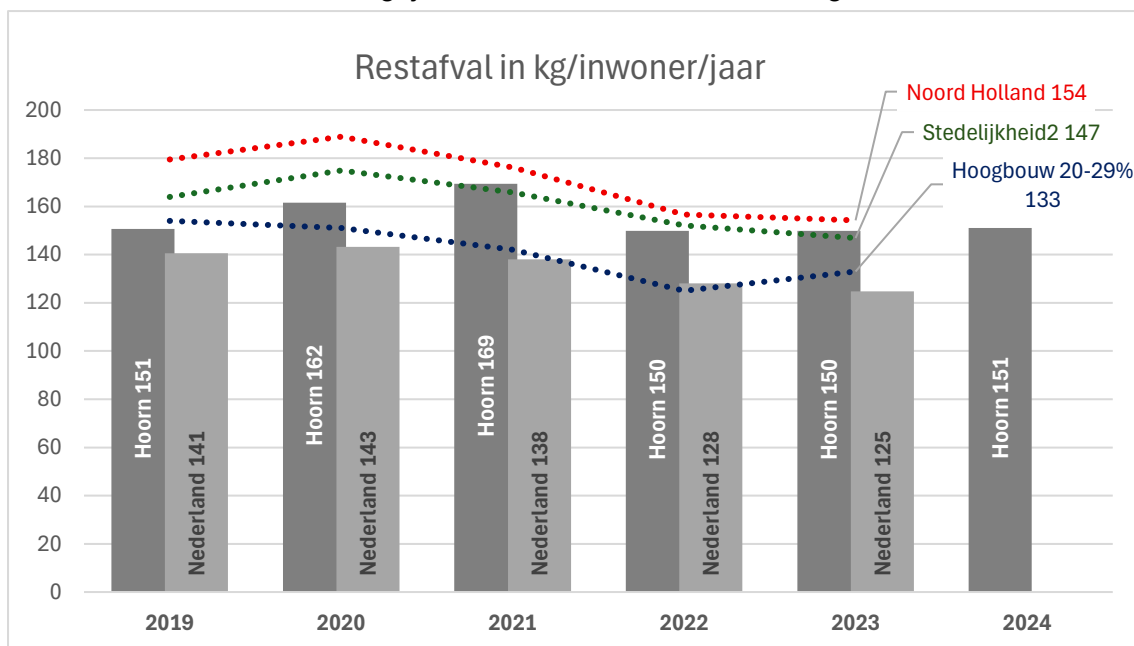
De gemeente Hoorn zamelt 151 kg huishoudelijk restafval aan huis in, waarvan 11 kilo door HVC wordt nagescheiden. Daarnaast leveren de inwoners ook nog eens 41 kilo grof huishoudelijk restafval in op de milieustraat en bij de grofvuilroute aan huis. Hierdoor komt de totale hoeveelheid restafval in 2024 in de gemeente Hoorn terecht op 181 kilo per inwoner per jaar. Dit ligt fors boven het gemiddelde van Nederland, en nog ver van de VANG doelstelling. Ruim 75% van wat de inwoners weggooien in de grijze bak aan huis kan worden gerecycled.

Om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie en potentie in Hoorn, vergelijken we de gegevens van de gemeente Hoorn met de gegevens van andere gemeenten. Hiervoor gebruiken we de gegevens die de gemeenten hebben aangeleverd aan het CBS, en de cijfers die de gemeenten hebben aangeleverd in de benchmark afvalinzameling voor gemeenten. We vergelijken op het niveau van Nederland, de provincie Noord-Holland en vergelijkbare gemeenten die net als Hoorn tussen 20-29% hoogbouw hebben en/of de gemeenten die net als Hoorn sterk stedelijk zijn (stedelijkheidsklasse 2, 1500 tot 2500 adressen per km²). De meest actuele bekende gegevens zijn in veel gevallen de eindresultaten van 2023.

Afval dat we verbranden

Huishoudelijk restafval

Het restafval is het afval dat inwoners aanbieden via hun grijze bak aan huis of via de verzamelcontainers. Dit afval wordt verbrand. De grijze bak wordt elke vier weken ingezameld.

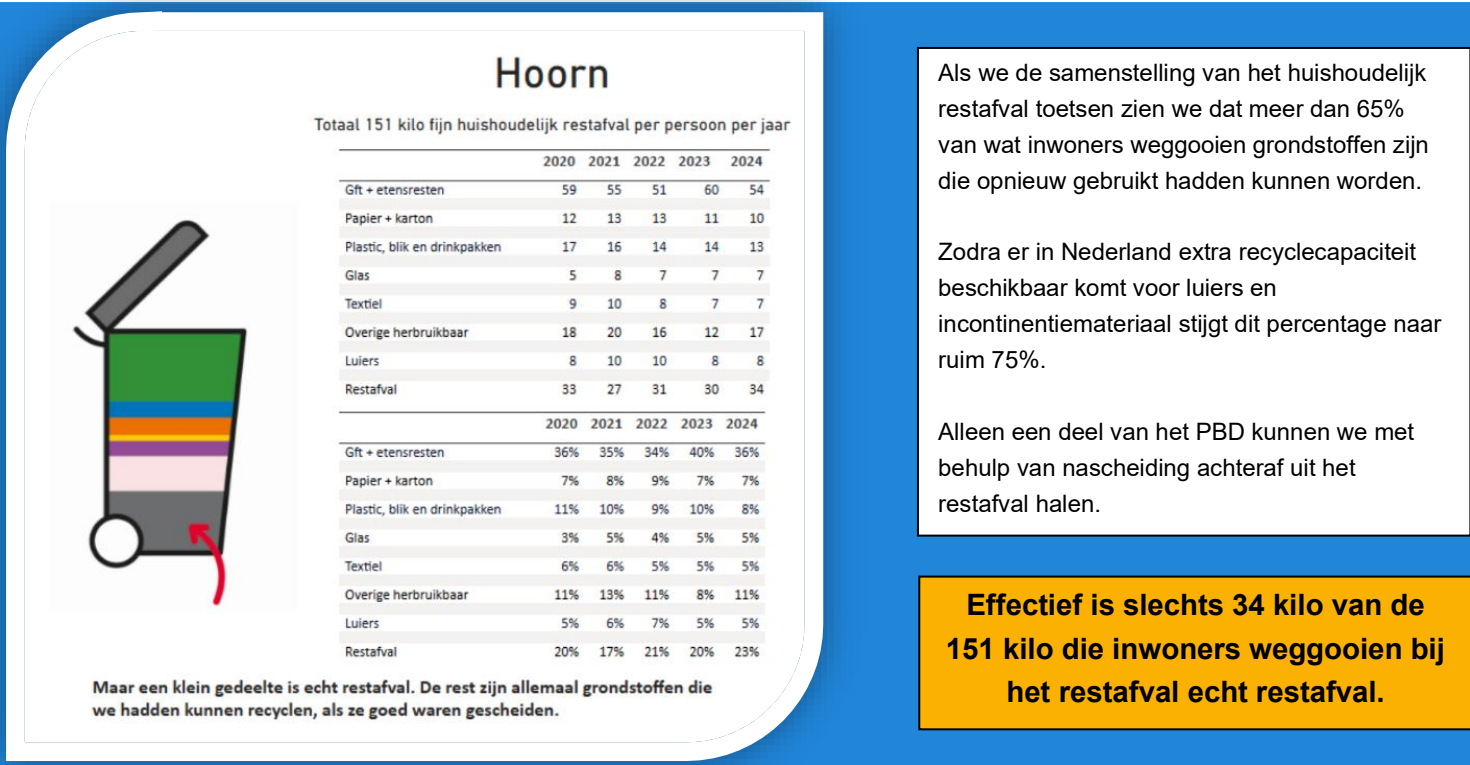

Figuur 8: restafval per inwoner per jaar gemeente Hoorn in vergelijking met Nederland

In de gemeente Hoorn is de hoeveelheid huishoudelijk restafval in de afgelopen jaren relatief constant, met uitzondering van een (landelijke) piek tijdens de coronajaren. In 2024 zamelde de gemeente Hoorn 151 kg restafval per inwoner in. Hier wordt door HVC nog 11 kilo plastic, blik en drinkpakken uit nagescheiden,

waardoor er effectief 140 kg restafval overblijft. Dit is meer dan het gemiddelde in Nederland, maar komt wel overeen met de gemiddelden van de stedelijkheidsklasse en de gemeenten met een vergelijkbaar hoogbouwpercentage. Het gemiddelde van de provincie ligt hoger.

Sorteeranalyse Huishoudelijk restafval

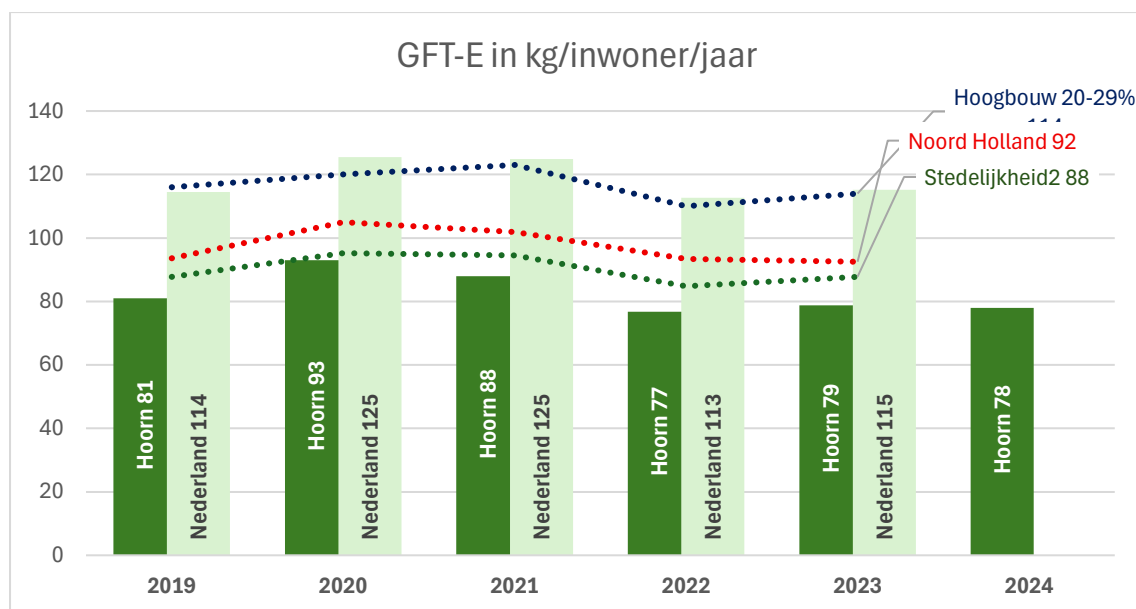
Ook het aanbod van grof restafval is relatief constant. De inwoners van de gemeente Hoorn zamelden in 2024 gemiddeld 41 kg grof restafval in. Dit is veel hoger dan de gemiddelden in Nederland, in de eigen stedelijkheidsklasse en in gemeenten die net als Hoorn tussen de 20% en 29% hoogbouw hebben. Het is ook fors hoger dan het gemiddelde in de provincie. Dit lijkt meerdere oorzaken te hebben;

1. De regeling van grofvuil aan huis is gratis, en hierdoor zeer laagdrempelig. Het afval dat mensen aan huis aanbieden wordt ongescheiden gecombineerd aangeboden, en afgevoerd als restafval.
2. De controle op het afvalbrengstation op juiste afvalscheiding richtte zich voorheen minder op de restafvalpers. Sinds dit jaar is dit aangescherpt, en we zien hierdoor de hoeveelheden grof restafval op de milieustraat afnemen.

Grondstoffen

Groente Fruit en Tuinafval en Etenresresten (GFT&E)

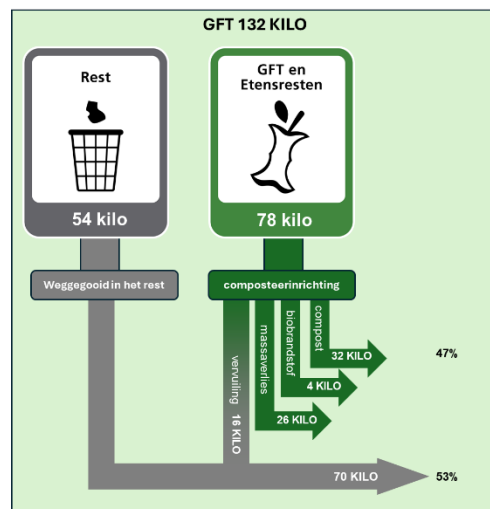
De inwoners kunnen hun GFT&E elke twee weken aanbieden in de bak aan huis met het groene deksel.

Figuur 11: GFT&E per inwoner per jaar gemeente Hoorn in vergelijking met Nederland

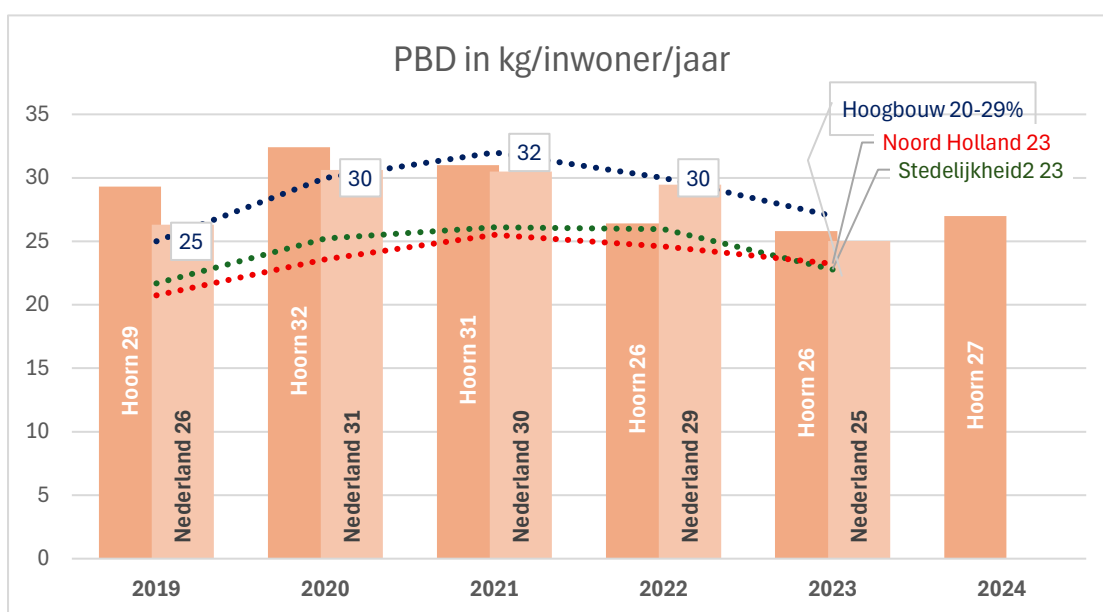
De hoeveelheden schommelen door de jaren heen. Dit heeft te maken met de hoeveelheid zon, en de hoeveelheid neerslag in een jaar. Hierdoor varieert de lengte van het groeiseizoen en hiermee het aanbod van het tuinafval. De inhoud van de groene bak bevat grotendeels tuinafval. In de gemeente Hoorn zamelden de inwoners gemiddeld in 2024 78 kilo GFT&E gescheiden in. Dit is in vergelijking met de provincie, met Nederland, en met vergelijkbare gemeenten laag.

Uit de sorteeraanlyse van het restafval blijkt dat er daarnaast nog ca 54 kilo GFT&E in het restafval zit. Dit zijn met name etensresten. De mensen van de hoogbouw waren in 2024 nog niet in staat om hun afval gescheiden aan te bieden. Toch blijkt uit de sorteeraanlyse niet dat zij veel meer GFT aanbieden in het restafval dan de inwoners van de laagbouw. Sterker nog, de hoeveelheden etensresten uit de hoogbouw in het restafval zijn gemiddeld iets lager dan de hoeveelheden etensresten in het restafval in de laagbouw. Deze grote hoeveelheid etensresten in het restafval zorgen er samen met de vervuiling in het composteringsproces voor dat meer dan de helft van deze afvalstroom wordt verbrand.

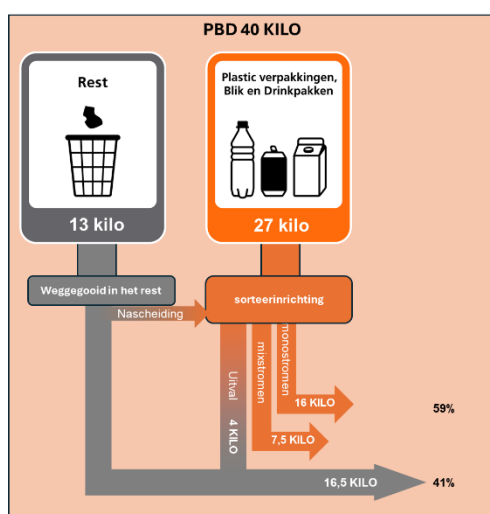

Figuur 12: Recycling GFT en etensresten in Hoorn

Plastic, Blik en Drinkpakken (PBD)

Figuur 13: PBD per inwoner per jaar gemeente Hoorn in vergelijking met Nederland

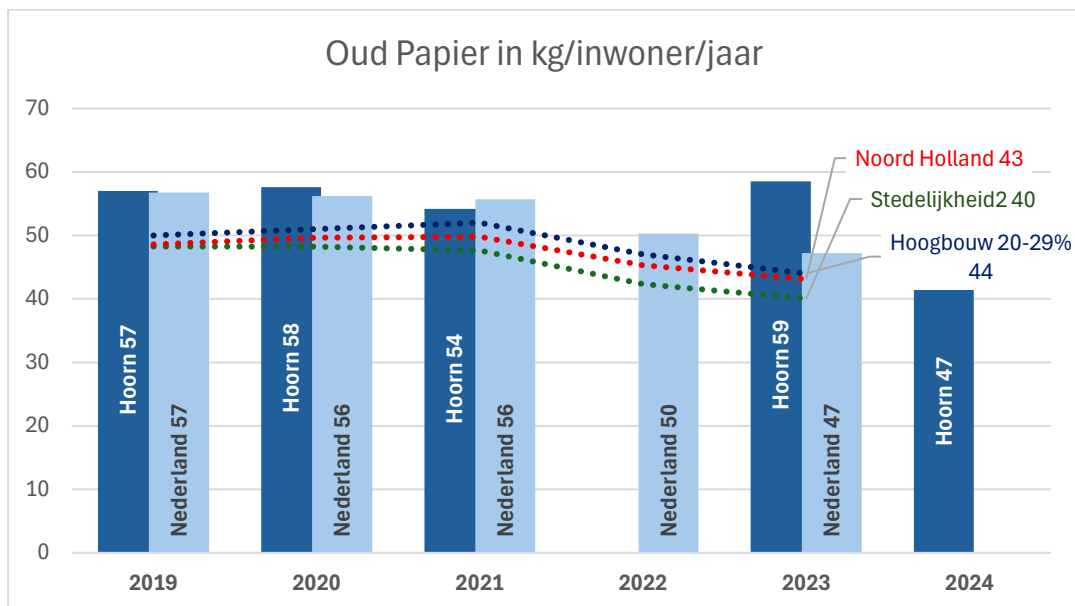
Figuur 14: Recycling Plastic Blik en Drinkpakken in Hoorn

De hoeveelheid PBD is de laatste jaren redelijk constant. In 2024 werd ongeveer 4,5% van het PBD door vervuiling afgekeurd². De gemeente Hoorn scoort beter dan de gemiddelden van Noord-Holland, van Stedelijkheidsklasse 2 en ook beter dan het gemiddelde in Nederland. Dit duidt erop dat de combinatie van bronscheiding in de laagbouw en nascheiding in de hoogbouw binnen de gemeente een succesvolle aanpak is.

Onze inwoners gooien gemiddeld nog 13 kilo PBD in het restafval. Door ook in de binnenstad te kiezen voor nascheiding wordt meer van dit restafval nagescheiden en zal deze verdeling naar verwachting iets gunstiger gaan uitkomen.

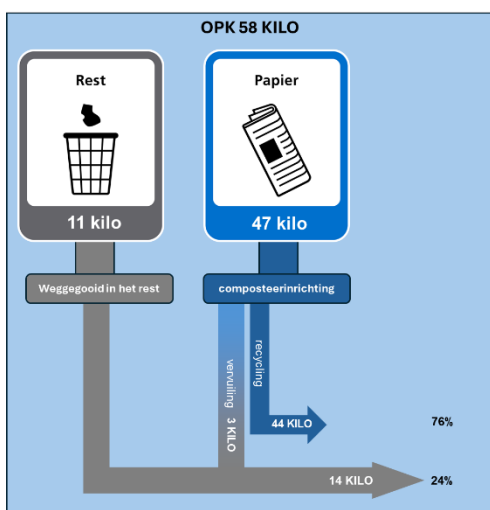
² Gemeten volgens het oude acceptatieprotocol. Dit wijzigt per 2026. De nieuwe criteria worden op dit moment uitgewerkt.

Oud papier en karton (OPK)

Figuur 15: Oud Papier per inwoner per jaar gemeente Hoorn in vergelijking met Nederland

In de gemeente Hoorn zien we net als in de rest van Nederland de hoeveelheden oud papier afnemen, alhoewel de afname in Hoorn vertraagd lijkt ten opzichte van de rest van Nederland. Een reden hiervoor is niet direct aan te wijzen. De algehele afname komt doordat er minder papier is (gidsen, kranten, post,

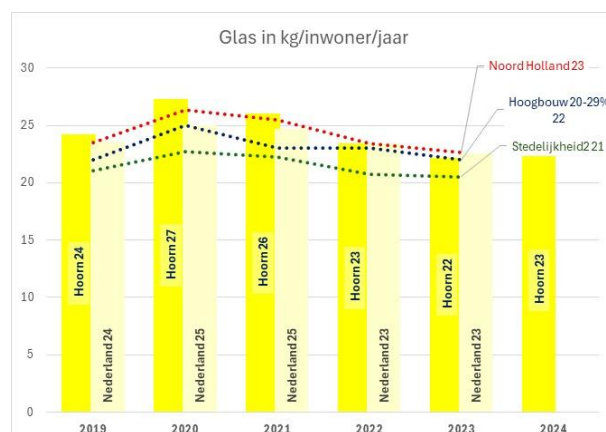
tijdschriften, catalogi etc.) Veel van deze producten zijn vervangen door digitale alternatieven. Er is wel meer karton gekomen (met name door pakketpost) maar dit is een relatief lichtere afvalstroom. Omdat het karton wel volumineus is, zien we met name in de bijplaatsingen wel meer overlast ontstaan van mensen die de grote dozen naast de containers plaatsen. In 2024 is er geen afkeur geweest van oud papier.

De inwoners gooien gemiddeld 10,5 kilo oud papier weg via het restafval. De inwoners beseffen dus van het oud papier veel beter de urgentie om dit gescheiden weg te gooien dan voor bijvoorbeeld het GFT en etensresten.

Figuur 16: Recycling oud papier in Hoorn

Glas en Textiel

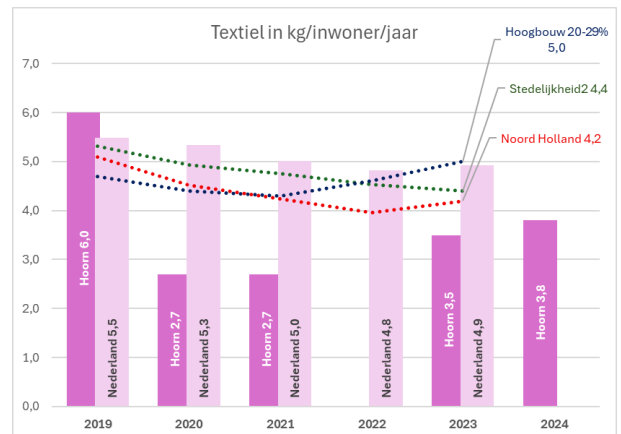
In de gemeente Hoorn wordt in 2024 ca 23 kilo glas per inwoner per jaar ingezameld. Dit is vergelijkbaar met de hoeveelheden die we gemiddeld in Nederland aantreffen. De gemeente Hoorn maakt ook gebruik van de best practice voor het inzamelen van glas, waarbij de verzamelcontainers geplaatst zijn in de buurt van supermarkten. Hierdoor is het voor inwoners een handige routine, waarbij ze lege flessen en potten meenemen als ze nieuwe producten gaan halen.

Figuur 17: Glas per inwoner per jaar gemeente Hoorn in vergelijking met Nederland

De hoeveelheid ingezameld textiel is met 3,5 kilo per inwoner per jaar relatief laag in de gemeente Hoorn. Dit heeft naar verwachting te maken met de grote hoeveelheid containers van externe partijen. Deze zijn niet officieel aangewezen als inzamelaar en leveren geen inzamelresultaten aan.

In 2025 is een opschoonactie van deze containers gestart.

Figuur 18: Textiel per inwoner per jaar gemeente Hoorn in vergelijking met Nederland

Basis op Orde

De raad van de gemeente Hoorn heeft op 12 maart 2024 het plan Basis op Orde vastgesteld. Binnen dit plan regelen we dat alle bewoners van Hoorn in staat worden gesteld om hun afval te scheiden.

Concreet worden in dit plan binnen deze fase de volgende maatregelen doorgevoerd

Binnenstad en de Historische Schil:

- Er worden ondergrondse containers geplaatst voor de gecombineerde inzameling van restafval en PBD. Deze afvalstroom wordt bij HVC nagescheiden waarbij het PBD uit het restafval wordt gesorteerd.
- Er worden GFE cocons geplaatst voor de inzameling van Groente Fruit en Etensresten³. De cocons staan in de nabijheid van de ondergrondse verzamelcontainers en kunnen met dezelfde pas worden geopend.

Hoog en stapelbouw

- We vervangen op een aantal locaties de ondergrondse containers en we plaatsen op een aantal locaties nieuwe containers voor de gecombineerde inzameling van restafval en PBD. Deze afvalstroom wordt bij HVC nagescheiden waarbij het PBD afval uit het restafval wordt gesorteerd.
- In de nabijheid van alle ondergrondse verzamelcontainers plaatsen we GFE cocons voor de inzameling van Groente Fruit en Etensresten. Deze cocons kunnen met dezelfde pas worden geopend.

Planning

September 2025	Afronding zienswijzeprocedures en definitieve vaststelling locaties
Q4 2025	Vorbereiding communicatiecampagne implementatie
December 2025	Afronding bezwaarprocedures
Q1 2026	Start met plaatsing ondergrondse containers en GFE cocons Binnenstad
Januari	Start communicatiecampagne nieuwe manier van inzamelen
Q2 2026	Implementatie nieuwe manier van inzamelen binnenstad

³ We spreken in de binnenstad en in de hoogbouw van GFE (groente fruit en etensresten) om aan te geven dat op deze locaties weinig tuinafval vrijkomt en omdat we meer nadruk willen leggen op het in de juiste bak weggooien van etensresten. Uiteraard mag ook ander composteerbaar materiaal (bosjes bloemen bijvoorbeeld) in de GFE cocons. Voor de huizen in de binnenstad die wel een tuin hebben organiseren we in het voor- en najaar een grof tuinafvalroute.

Q2 2026	Start met plaatsing GFE cocons bij Hoog en stapelbouw met een bestaande ondergrondse verzamelcontainer. In deze gevallen is er geen zienswijzeprocedure nodig.
Q4 2026	Afronding Basis op Orde

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing tussen gemeenten is niet één op één vergelijkbaar. Met name in de toerekening van kosten, kwietscheldingen en overhead maken gemeenten nog wel eens andere afwegingen⁴. Ook houdt niet elke gemeente 100% kostendekkendheid aan. Toch geeft het over het algemeen een goed beeld van de kosten van de gemeente op het dossier afval.

De afvalstoffenheffing in de gemeente Hoorn bedraagt in 2025

- Meerpersoonshuishouden: € 397,34
- Eenpersoonshuishouden: € 287,99

Gemiddeld betalen de huishoudens in de gemeente Hoorn in 2025 € 356,21 per jaar.

De meest actuele vergelijkingscijfers voor de afvalstoffenheffing stammen uit 2024, en worden door Rijkswaterstaat verzameld. De gemiddelde afvalstoffenheffing in Hoorn was in 2024 € 345 per huishouden per jaar. Ook bij deze vergelijking houden we rekening met de stedelijkheidsklasse.

Gemeenten die zeer sterk stedelijk zijn hebben doorgaans hogere kosten dan gemeenten die minder stedelijk zijn. Daarnaast maken we ook verschil tussen gemeenten met een Recycle-tarief, en gemeenten zonder Recycle-tarief, zoals de gemeente Hoorn. Over het algemeen zien we dat de gemeenten met Recycle-tarief goedkoper uit zijn.

Wie	Met Recycle-tarief	Zonder Recycle-tarief	Gemiddeld totaal
Gemeente Hoorn	nvt	€ 345,00	€ 345,00
Sterk stedelijk (2)	€ 305,00	€ 348,82	€ 331,78
Provincie Noord-Holland	€ 328,11	€ 356,77	€ 350,91
Nederland	€ 274,53	€ 327,94	€ 298,00

Figuur 19: Vergelijking Afvalstoffenheffing 2024

De gemeente Hoorn heeft een vergelijkbare afvalstoffenheffing met de gemeenten in haar eigen stedelijkheidsklasse (sterk stedelijk 2) die geen Recycle-tarief hebben ingevoerd. Als we kijken naar de gemeenten in de eigen provincie is de afvalstoffenheffing gemiddeld zelfs iets lager.

De gemeenten met een recycle-tarief hebben gemiddeld een lagere afvalstoffenheffing. Dit komt doordat deze gemeenten minder duur restafval hoeven te verbranden en juist meer goedkopere (of zelfs winstgevende) grondstoffen hebben.

⁴ Rijkswaterstaat houdt binnen de berekeningen rekening met gemeenten die een variabel tarief hebben voor restafval. Kosten voor het ophalen van grof afval aan huis, of de toegang tot de gemeentelijke milieustraat worden niet altijd doorgerekend.

4. Gedragsverandering

Samenvatting en conclusie

Het aanbieden van afval is vaak geen bewuste keuze maar een actie die inwoners 'op de automatische piloot' uitvoeren. Om het gedrag te veranderen is het daarom nodig om bewoners eerst bewust te maken van het gedrag en vervolgens het gedrag te veranderen. Het veranderde gedrag mag vervolgens weer een automatisme worden.

Als we afval beter willen scheiden, moeten mensen hun gedrag veranderen. In de gedragstheorie zijn er verschillende manieren om dit te doen. Vroeger dachten mensen dat gedrag vooral logisch en bewust is. Maar onderzoek laat zien dat dit niet klopt. De meeste dingen die we doen, doen we automatisch zonder erbij na te denken. Ongeveer 95% van ons gedrag is onbewust. Slechts 5% is bewust en gepland. Automatisch gedrag is handig in het dagelijks leven, maar het is moeilijk om het te veranderen. Als mensen iets anders moeten gaan doen, zitten ze vaak vast in hun gewoontes.

Bij afval scheiden is er nog een probleem: bijna iedereen denkt oprecht dat hij zijn afval al goed scheidt. Maar in de praktijk klopt dat niet altijd. Daarom is het belangrijk om mensen bewust te maken van hun gedrag. Ze moeten leren dat 'goed bedoeld' nog niet altijd 'goed genoeg' is.

Bij het invoeren van nieuw beleid worden gedragsinzichten gebruikt. Zo kunnen we maatregelen en communicatie beter afstemmen op verschillende groepen mensen. Dit betekent dat we in het plan gebruik maken van individuele prikkels, kennis en informatie, nudging, persoonlijke ondersteuning waar noodzakelijk en verandering in sociale normen waar mogelijk. Hierbij sluiten we zo veel als mogelijk aan bij pilots die elders in het land zijn gehouden en waarvan de uitkomst succesvol is.

Figuur 20: Gedragsverandering Afvalscheiding

5. Participatie

Samenvatting en conclusie

Om de input van onze bewoners op te halen organiseerden we inwoner-enquêtes en werkateliers. Een grote meerderheid van de inwoners van de gemeente Hoorn vinden afvalscheiding belangrijk, en doen moeite om afval te verminderen en/of beter te scheiden. Hierbij wijken de eigen inschattingen van inwoners over hun gedrag wel af van de gemeten resultaten.

In de werkateliers zijn we met een aantal inwoners de diepte in gegaan op een aantal thema's. De suggesties over communicatie, preventie, hergebruik en systeemregels zijn verder uitgewerkt in dit grondstoffenplan.

De resultaten van het nieuwe Grondstoffenplan worden in belangrijke mate bepaald door de inzet van de inwoners van de gemeente Hoorn. Daarom peilden we op diverse manieren de meningen van de inwoners. Bij een enquête of een klanttevredenheidsonderzoek staan kwantitatieve gegevens centraal. In de werkateliers is niet de insteek om iets te kunnen zeggen over 'hoe de gemiddelde inwoner van Hoorn' iets vindt, maar zijn we samen met inwoners op een aantal thema's de diepte in gegaan, om ideeën op te halen en suggesties om knelpunten te verbeteren in kaart te brengen.

Enquête gemeente Hoorn

Van 17 april 2024 tot en met 1 mei 2024 heeft de gemeente Hoorn een online enquête over afvalinzameling gehouden. De enquête is 2252 keer ingevuld. In de enquête zijn de meningen van jonge volwassenen (<26) ondervertegenwoordigd en de meningen van meerpersoonsgezinnen in de laagbouw oververtegenwoordigd. Hierop is in de weergave van de resultaten niet gecorrigeerd.

Uit deze enquête komen de volgende resultaten:

Intentie afvalpreventie en afvalscheiding

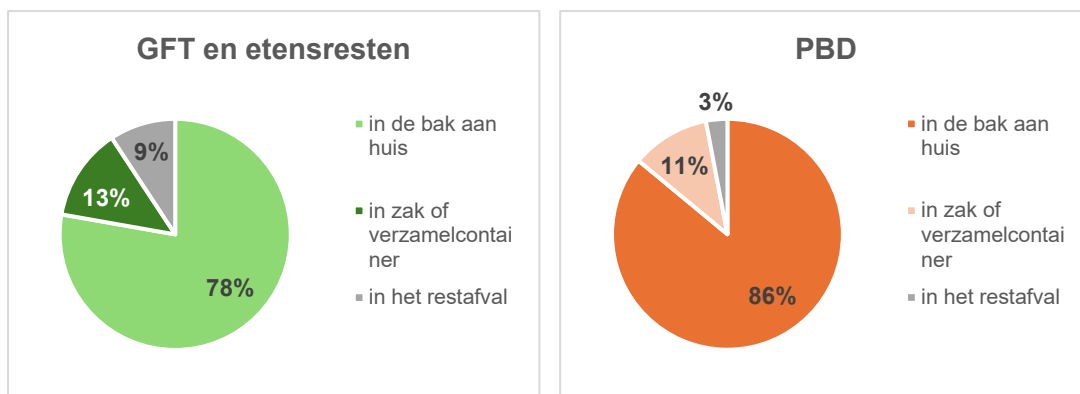

Figuur 21: Bewonersenquête: Belang van Afvalpreventie en Afvalscheiding Gemeente Hoorn

De meeste inwoners vinden afval een belangrijk thema. Veruit een meerderheid doet ook moeite om afval te verminderen en/ of beter te scheiden.

Gedrag over afvalscheiding

Naast de intentie peilden we ook het gedrag met betrekking tot afvalscheiding. Hieruit komt een heel ander beeld. We vroegen de bewoners of ze gebruik maakten van de mogelijkheden tot afvalscheiding. De meeste mensen geven aan dat zij hun GFT en etensresten en hun plastic, blik en drinkpakken meestal scheiden. Hierin zien we de vertekening terug die we zagen in het vorige hoofdstuk, namelijk dat de meesten mensen oprecht denken dat ze het al heel goed doen. In de sorteeraanlyse in hoofdstuk 4 zagen we dat de werkelijke hoeveelheid GFT en etensresten en PBD in het restafval niet aansluit bij de geschetste antwoorden. Het lijkt er dus op dat inwoners hun eigen gedrag niet goed kunnen inschatten.

Figuur 22: Bewonersonderzoek gescheiden inzameling aan huis GFT en PBD Gemeente Hoorn

Wenselijkheid tariefprikkel

Tot slot peilden we de wenselijkheid van een tariefprikkel om te zorgen dat er minder restafval komt. De vragen over de hoogte van de afvalstoffenheffing worden relatief neutraal beantwoord. Er zijn ongeveer evenveel voor- als tegenstanders. Op de vraag over een tariefprikkel op restafval zien we wel dat de groep mensen die hier sterk positief of sterk negatief op reageren groter is dan bij de vraag over stijgende kosten over gemak.

Figuur 23: Bewonersonderzoek: Houding ten aanzien van een tariefprikkel

Klanttevredenheidsonderzoek HVC

In september van 2024 heeft Ipsos in opdracht van HVC een klanttevredenheidsonderzoek gehouden over de dienstverlening in de gemeente Hoorn. Hieraan deden vanuit de gemeente Hoorn 1002 inwoners mee. Zij peilden voor een deel vergelijkbare vragen met vergelijkbare antwoorden, maar omdat HVC dit onderzoek al een aantal jaren doet, kunnen we ook trends ontdekken.

De tevredenheid over de inzamelfrequentie van de bakken aan huis neemt toe.

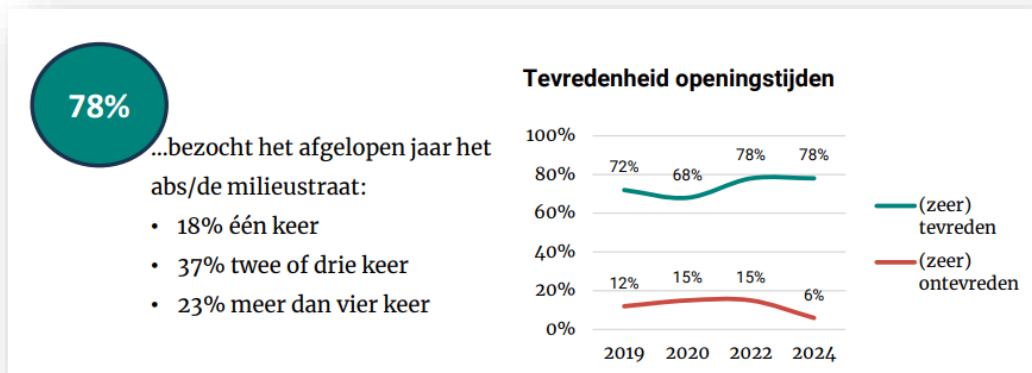
De tevredenheid over de inzamelfrequentie van de bakken aan huis neemt voor zowel GFT en etensresten, voor plastic, blik en drinkpakken als ook voor restafval toe ten opzichte van de vorige jaren. De stijging is

het grootst bij restafval en PBD. Dit lijkt erop te duiden dat steeds meer inwoners aan het huidige inzamelsysteem gewend zijn.

Tevredenheid Afvalbrenghstation

In het KTO van HVC wordt ook gepeild hoe vaak inwoners het afvalbrenghstation (ABS) bezoeken, en hoe tevreden ze zijn over de openingstijden. 78% van de inwoners bezocht in het afgelopen jaar één of meerdere keren het ABS. 23% deed dat meer dan vier keer. Dit komt overeen met de uitkomst in het bewonersonderzoek van de inwoners die regelmatig het ABS bezoeken.

De tevredenheid over de openingstijden is stabiel op 78%, en de ontevredenheid neemt fors af.

Figuur 24: HVC Klanttevredenheidsonderzoek Afvalbrenghstation

De inwoners waarderen de dienstverlening voor de afvalinzameling met een 7,1. Ook dit is een forse stijging ten opzichte van de vorige meting in 2022 (6,3)

Werkateliers grondstoffen

Figuur 25: Gemeente Hoorn, werkatelier afval en grondstoffen 2024

Na de online enquête zijn bewoners van Hoorn via diverse kanalen uitgenodigd voor een werkatelier. De deelnemers kwamen samen op 27 mei in MFA De Kreek of Wijkcentrum Kersenboogerd. De werkateliers zijn niet bedoeld om kwantitatief meningen te peilen, maar juist om kwalitatief met een aantal inwoners de diepte in te gaan op een aantal thema's.

De ateliers werden gehouden rondom de volgende twee vragen:

1. Hoe krijgen we minder afval in Hoorn (denk aan preventie, reparatie en hergebruik);
2. Hoe krijgen we minder restafval? (denk aan betere afvalscheiding);

De resultaten van dit werkatelier laten zich rubriceren in thema's. Deze thema's zijn verder uitgewerkt binnen dit grondstoffenplan.

Communicatie en Voorlichting	Preventie en Hergebruik	Afvalscheiding	Regels en Controle
Communicatie gericht op doelgroepen. Gebruik makend van apps, social media, beeldmateriaal en humor.	Aansluiten bij diverse landelijke initiatieven (consuminderen, verpakkingsvrij kopen), en diverse ruil en uitleen corners	Meer inzamelplekken voor glas, oud papier en piepschuim	Voordelen voor mensen die goed scheiden
Beter inzicht geven in wat gedragsverandering oplevert, ondersteund met data	Repaircafé's en kringlopen beter integreren in het inzamelsysteem	Keukenbakje voor GFT en etensresten	Verantwoordelijkheid voor goede scheiding bij verhuurder en niet bij de huurder in appartementen.
Meertalige communicatie, en communicatie met plaatjes voor mensen die laagtalig zijn	Ondersteunen van thuiscompost en wormenhotels	Meer mogelijkheden om bij de bron je afval te scheiden (winkels)	Betere controle op de inhoud van de bakken
Gericht communicatiecampagnes organiseren die aansluiten bij buurt evenementen	Aandacht voor hergebruik bij evenementen (bijvoorbeeld lappendag met een insteek van hergebruik van materialen)	Buurtbakken waar meerdere mensen samen gebruik maken van één bak	Bedrijven controleren op bedrijfsinzamelcontracten
	Zero Waste wandeltours in Hoorn	Bakfiets voor het ABS voor mensen die geen auto/ rijbewijs hebben	

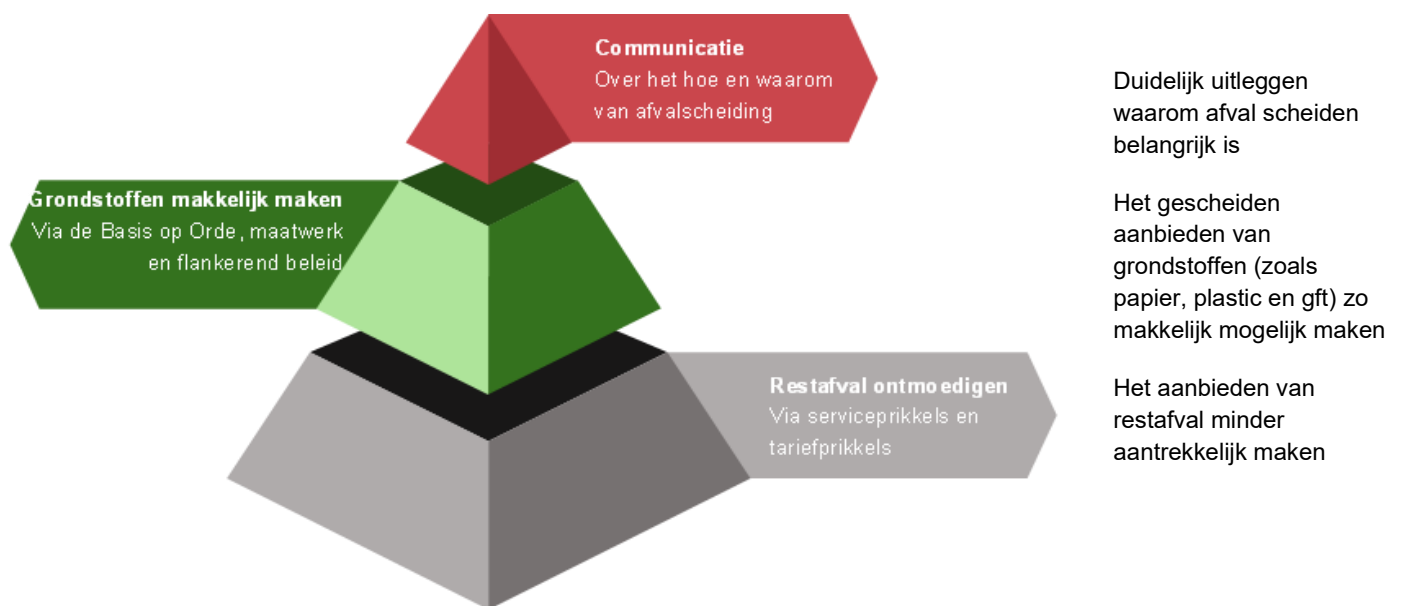
Figuur 26: Output Werkatelier Afval en Grondstoffen

6. Nieuw Grondstoffenplan

Samenvatting en conclusie

Het succesvol verbeteren van afvalscheiding vereist een gedragsverandering bij inwoners. Een groot deel van dit gedrag is onbewust gedrag. Tijdens de participatie zagen we al dat de inwoners hun eigen aanbiedgedrag moeilijk kunnen inschatten. Daarom werken we met prikkels die dit onbewuste gedrag bewust maken. Op deze wijze kunnen we het gedrag veranderen en een nieuw normenpatroon ontwikkelen. In het grondstoffenbeleid draaien we daarom aan drie knoppen: restafval ontmoedigen, het aanbieden van grondstoffen makkelijker maken en een goede communicatie.

Een goed afvalbeleid zorgt ervoor dat mensen minder restafval hebben en beter scheiden. Dit lukt alleen met een aanpak die gebaseerd is op drie elementen.

Figuur 27: Maatregelen piramide Afvalbeleid

Gemeenten die zich concentreren op slechts een deel van deze maatregelen zijn minder effectief dan gemeenten die alle maatregelen inzetten. De maatregelen die zich richten op het minder aantrekkelijk maken van restafval zijn in Nederland het meest succesvol in het ombuigen van gedrag.

Een nieuwe gewoonte

In het vorige hoofdstuk zagen we dat voor het bereiken van de ambitie een trendbreuk nodig is. Hiervoor is een gedragsaanpassing noodzakelijk. We willen dat afval scheiden normaal wordt. Dat lukt als mensen:

- ✓ snappen waarom het nodig is
- ✓ het makkelijk kunnen doen
- ✓ zich er prettig bij voelen

Als mensen het zelf willen doen, zijn er minder regels, controles en boetes nodig. Er is dan ook minder onbegrip en weerstand. Dit zorgt voor een betere sfeer in de wijk en meer tevredenheid onder inwoners.

De rol van de gemeente

De gemeente legt de nieuwe spelregels vast voor het nieuwe beleid, communiceert deze en geeft de inwoners inzicht in welke acties van hun worden verwacht binnen het beleid, en hoe ze van het nieuwe inzamelen kunnen profiteren. De gemeente ondersteunt het nieuwe beleid met maatwerk voor die situaties waarin er onbedoelde effecten optreden.

Daarnaast zorgt de gemeente ook voor nieuwe inzamelmiddelen en hulpmiddelen om het nieuwe beleid tot een succes te maken.

In de komende hoofdstukken werken we deze maatregelen verder uit.

- In Hoofdstuk 7 gaan we in op de maatregelen om restafval te ontmoedigen
- In Hoofdstuk 8 gaan we in op de maatregelen voor het beter recyclen van grondstoffen
- In Hoofdstuk 9 beschrijven we de Communicatie aanpak
- In Hoofdstuk 10 beschrijven we het ondersteunend maatwerk voor doelgroepen
- In Hoofdstuk 11 gaan we in op maatregelen van preventie
- In Hoofdstuk 12 bekijken we de effecten van grondstoffenbeleid in de Openbare Ruimte.
- In Hoofdstuk 13 geven we een financiële weergave van de maatregelen in het grondstoffenplan

7. Restafval ontmoedigen

Samenvatting en conclusie

De meest effectieve manier om de resultaten te bereiken op het gebied van milieudoelstellingen en kostenbeheersing is het **verminderen van de hoeveelheid restafval**. Gemeenten die een combinatie van serviceprikkels en tariefprikkels doorvoeren zijn het meest effectief in het verminderen van de hoeveelheid restafval. Door de invoering van een tariefprikkel is het voor de gemeente Hoorn mogelijk om onder de 100 kilo per inwoner per jaar te komen voor de inzameling van huishoudelijk restafval. Er zijn voor de gemeente Hoorn twee vormen van tariefprikkel mogelijk: Recycle-tarief op basis van volume-frequentie en Recycle-keuze.

ADVIES Grondstoffenplan:

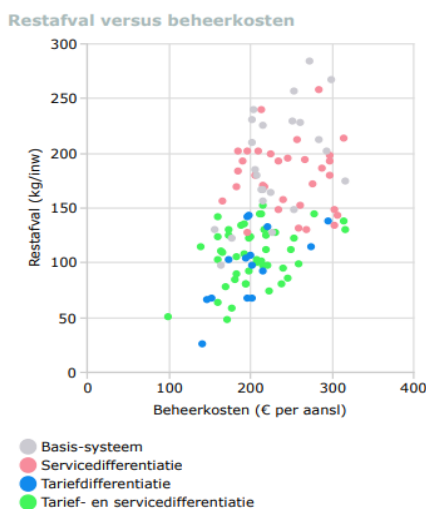
2026: Start met de technische voorbereidingen voor de implementatie van een tariefprikkel

2026: Start grofvuil aan huis tegen betaling

2027: Keuze voor de vorm van de tariefprikkel, inrichting administratie proces en communicatie

2028: Implementatie gekozen tariefprikkel

In Hoofdstuk 2 bleek dat de fors stijgende overheidsheffingen op het verbranden van restafval in grote mate de stijging gaan bepalen van de kosten voor afvalinzameling. De meest effectieve manier om de resultaten te bereiken op het gebied van milieudoelstellingen en kostenbeheersing is het **verminderen van de hoeveelheid restafval**. Hiervoor zijn maatregelen nodig die het aanbieden van afval in de grijze bak of zak minder aantrekkelijk maken. Dit kunnen servicemaatregelen zijn of financiële prikkels.

Figuur 28: Resultaat Benchmark Afvalinzameling 2024 (peiljaar 2023)
restafval vs inzamelsysteem

In deze grafiek van de benchmark huishoudelijk afval⁵ worden de gemaakte keuzes van gemeenten afgezet tegen de beheerskosten en de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar. Gemeenten met alleen voorzieningen voor gescheiden afval en communicatie zijn de lichtgrijze stippen in dit systeem. De gemeenten met service differentiatie voeren in de service een of meerdere maatregelen door die het minder makkelijk maken om restafval aan te bieden. In de grafiek wordt dit weergegeven in de roze stippen. Zij hebben gemiddeld betere resultaten dan de gemeenten met enkel een basissysteem

De gemeente Hoorn heeft in 2016 ook een servicemaatregel ingevoerd bij de laagbouw, door de frequentie van de inzameling van het restafval te verminderen van 1x2 weken naar 1x4 weken.

Hiermee valt de gemeente Hoorn in het gebied van de roze stipjes.

De gemeente kan haar prestaties nog verder verbeteren door aanvullend aan de serviceprikkel ook een financiële prikkel toe te voegen. Op die wijze verschuiven de resultaten van de gemeenten Hoorn van de roze naar de groene stippenwolk, met aantoonbaar minder restafval en een gemiddeld lagere afvalstoffenheffing.

⁵ Aan deze benchmark doen op jaarbasis ca 180 gemeenten mee.

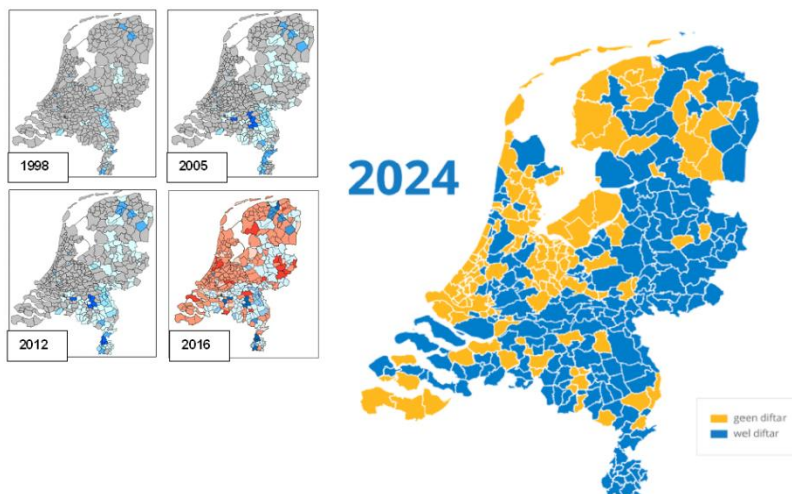
Financiële Prikkels

Bij een financiële prikkel worden inwoners beloond voor goed scheidingsgedrag; Inwoners die minder restafval aanbieden betalen minder afvalstoffenheffing dan mensen die minder goed scheiden.

Tariefprikkels in Nederland

Een tariefprikkel is in steeds meer gemeenten ingevoerd. De eerste gemeenten voerden in de jaren 90 een tariefprikkel in. Anno 2025 is een vorm van tariefprikkel ingevoerd bij ruim de helft van de Nederlandse gemeenten.

Het verbeterpotentieel dat ontstaat door de invoering van tariefprikkels is goed te zien in de gemeentelijke inzamelresultaten die jaarlijks worden verzameld door het CBS. Gemeenten met een tariefprikkel hebben in alle stedelijkheids-klassen gemiddeld ongeveer 90 kilo minder restafval per inwoner per jaar dan gemeenten zonder tariefprikkel.

Figuur 29: Ontwikkeling tariefprikkel in Nederland

	Gemeente Hoorn (2024)		Gemeenten met een tariefprikkel Cijfers 2023			Gemeenten zonder een tariefprikkel Cijfers 2023		
	Restafval (kg/inw/jr)	Grof rest (kg/inw/jr)	Restafval (kg/inw/jr)	Grof rest (kg/inw/jr)	Aantal gemeenten	Restafval (kg/inw/jr)	Grof rest (kg/inw/jr)	Aantal gemeenten
Zeer sterk stedelijk			100	21	2	194	28	18
Sterk Stedelijk	151 (140 na nascheiding)	41	110	23	28	169	26	44
Stedelijk			89	20	40	151	24	37
Weinig stedelijk			80	19	88	141	22	33
Zeer weinig stedelijk			92	19	32	239	38	17
Gemiddeld			88	20	190	169	26	149

Figuur 30: Resultaten restafval in kg/inwoner/jaar in Nederland in 2023 gesplitst in gemeenten met en zonder tariefprikkel

De gemeente Hoorn doet het in vergelijking met de totale groep gemeenten zonder tariefprikkel gemiddeld goed met 151 kilo restafval per inwoner per jaar uit de huishoudelijke inzameling. Dit komt doordat de gemeente in de laagbouw minder vaak is gaan inzamelen. Zonder een aanvullende tariefprikkel is het niet aannemelijk dat deze resultaten verder veel gaan verbeteren.

Vormen van tariefprikkels

Er zijn verschillende vormen van tariefprikkels, elk met hun eigen voor- en nadelen, en met hun eigen spelregels. Recycle-keuze is een nieuwe variant die op dit moment in ontwikkeling is bij HVC. Deze optie is op dit moment nog nergens geïmplementeerd. Twee gemeenten binnen HVC besluiten binnenkort of ze dit systeem willen invoeren. Deze optie kan ook voor de gemeente Hoorn interessant zijn.

Recycle-tarief

Bij Recycle-tarief wordt de rekening voor de afvalstoffenheffing - net als de rekening van energie- gesplitst in een vast deel en een variabel deel. Het vaste deel ligt lager dan de huidige afvalstoffenheffing. Het vaste deel van de rekening wordt net als nu elk jaar aan het begin van het jaar geheven. Het variabele deel wordt een jaar later in rekening gebracht samen met het vaste deel van het jaar erna. Via de HVC-app kunnen inwoners steeds hun actuele aanbiedgedrag volgen.

Het variabele deel is afhankelijk van het aanbiedgedrag. Binnen het Recycle-tarief zijn er een aantal opties:

- Bij **Recycle-tarief op basis van Volume-Frequentie (1)** wordt het variabele deel bepaald door het aantal keren dat iemand een grijze bak aan huis voor restafval aanbiedt, of het aantal keren dat iemand een zak met restafval in een ondergrondse container gooit. Mensen met een grote bak voor restafval (240 liter) betalen een hoger bedrag per aanbieding dan mensen met een kleinere bak voor restafval (140 liter).
- Bij **Recycle-tarief op basis van gewicht (2)** wordt het variabele deel bepaald door het gewicht (in kilogrammen) van het ongescheiden afval dat iemand in zijn grijze bak of zak aanbiedt
- Bij **Recycle-tarief op basis van gewicht-frequentie (3)** wordt het variabele deel bepaald door een combinatie van deze twee factoren. Het aantal keren dat iemand aanbiedt en het gewicht dat in het inzamelmiddel zit. Er wordt in dit geval geen verschil gemaakt in het volume van de afvalbak.

Een speciale categorie van Recycle-tarief zijn de gemeenten die gebruik maken van een **Dure zak (4)**. De gemeentelijke heffing betreft alleen het vaste deel dat jaarlijks aan het begin van het jaar in rekening wordt gebracht. In dure zak gemeenten mogen inwoners het restafval alleen in speciale restafvalzakken van de gemeente aanbieden. Deze kunnen ze gedurende het jaar kopen op diverse punten. De opbrengst van deze zakken dekt het variabele deel van de afvalstoffenheffing. De inwoners ontvangen geen aparte rekening achteraf.

Recycle-keuze

Bij **Recycle-keuze (5)** bepalen inwoners vooraf zelf of ze meedoen aan het nieuwe systeem, en kunnen door hun deelname een korting verdienen op hun afvalstoffenheffing. Inwoners die vooraf aangeven dat ze hun container slechts 7 keer (van de 13 keer) aan de weg zetten verdienen hiermee een korting van € 30 euro op de afvalstoffenheffing. Echte goede afvalscheiders die hun bak maximaal 4 keer aan de weg zetten ontvangen een korting van € 45,- per jaar. De mensen die zakken aanbieden ontvangen deze korting bij maximaal 68 zakken (€ 30,-) of bij maximaal 48 zakken (€45,-). Hierin is meegenomen dat deze mensen hun PBD niet gescheiden kunnen aanbieden.

Figuur 31: Recycle-keuze wordt net als Recycle-tarief begeleid via de HVC app

Gedurende het jaar wordt het aanbiedgedrag van de inwoners gemeten. Als blijkt dat ze alsnog meer aanbiedingen doen dan ze vooraf hebben aangegeven, vervalt (een deel van) de korting. Er is in dit systeem geen splitsing van een vaste en een variabele heffing, en dat betekent dat de mensen die niet meedoen de volledige vaste heffing betalen.

In overzicht zetten we de diverse systemen voor u op een rij:

	(1) Volume Frequentie	(2) Gewicht	(3) Gewicht Frequentie	(4) Dure Zak	(5) Recycle-keuze
Aantal gemeenten	124	2	13	42	0
Hoe werkt het	Vast en variabel gescheiden. Variabel op basis van de grootte van de bak in combinatie met het aantal aanbiedingen van zak of bak	Vast en variabel gescheiden. Variabel op basis van het gewicht van de bak of zak	Vast en variabel gescheiden. Variabel op basis van een combinatie van gewicht en het aantal aanbiedingen van bak of zak	Vast en variabel gescheiden. Variabel door middel van het kopen van dure zakken.	Inwoners bepalen zelf of ze meedoen. Geen splitsing in vast en variabel. Door mee te doen kunnen inwoners een vaste korting verdienen
Effecten gedrag inwoners	Inwoners zullen proberen zo min mogelijk zakken en bakken aan huis aan te bieden	Inwoners zullen proberen zo weinig mogelijk gewicht aan te bieden. Er is geen prikkel om zo weinig mogelijk bakken of zakken aan te bieden.	Inwoners zullen proberen zo min mogelijk zakken en bakken aan huis aan te bieden, die ook zo licht mogelijk zijn.	Dit is het meest effectieve systeem, omdat de afrekening en de prikkel iedere keer opnieuw wordt herhaald bij het kopen van een nieuw rolletje zakken	Inwoners zullen proberen om exact het aantal bakken/ zakken aan te bieden wat nog binnen de korting past.
Aandachtspunten	Geen, zeer beproefd systeem.	Bij de systemen die afrekenen op basis van gewicht maakt het financieel uit als anderen hun afval in jouw bak gooien. Dit is niet wenselijk. Bovendien zijn de ondergrondse containers en de voertuigen van HVC niet uitgerust met weegsensoren. Vanwege de storingsgevoeligheid raadt HVC dit systeem af.		Dure Zak gemeenten zijn gemeenten die inzamelen met zakken. Deze zorgen voor overlast in de openbare ruimte.	Het systeem is nog nergens ingevoerd. We weten hierdoor nog niet precies wat de effecten en de uitdagingen zijn

Figuur 32: Overzicht tariefprikkel

Analyse voor de gemeente Hoorn

Voor de gemeente Hoorn zijn er twee financiële prikkels die de gemeente kunnen helpen om de hoeveelheid restafval fors terug te dringen. De invoering van recycle-tarief op basis van volume- frequentie en de invoering van recycle-keuze.

Voor een invoering van recycle-tarief op basis van gewicht of gewicht-frequentie zijn hele forse aanvullende investeringen nodig in de inzamelmiddelen en dat levert een systeem op dat storingsgevoelig is, en niet volledig hufterproof⁶. Ook de inzameling door middel van dure zakken is voor de gemeente Hoorn niet een wenselijk systeem. De gemeente zet juist in op het verwijderen van zakken uit het straatbeeld.

De snelste en de beste resultaten kan de gemeente Hoorn behalen door het invoeren van **Recycle-tarief op basis van Volume-Frequentie**. Recycle-tarief is een zeer beproefd systeem in Nederland, en is anno 2023 in meer dan 124 gemeenten in Nederland ingevoerd. Hierdoor is het mogelijk om goed te voorspellen wat de resultaten voor de gemeente Hoorn kunnen opleveren, welke kosten hierbij horen, en welke activiteiten we moeten uitvoeren om dit systeem te implementeren. De draaiboeken voor de implementatie liggen klaar, en -omdat HVC dit inmiddels in negen gemeenten heeft ingevoerd- ligt ook de basis voor het communicatieplan klaar.

⁶ We gebruiken de term hufterproof voor de inwerptrommels als aanduiding hoe goed ze in staat zijn om ook tijdens oneigenlijk gebruik te blijven functioneren.

Recycle-keuze heeft ten opzichte van Recycle-tarief voor- en nadelen. Recycle-keuze geeft mensen de keuze of ze wel of niet meedoen. Dit betekent dat de resultaten minder groot zullen zijn dan bij de invoering van Recycle-tarief. Voor de inwoners betekent dit dat de kosten aan de bovenkant gemaximaliseerd zijn. Als ze veel (of zelfs meer) restafval blijven aanbieden dan zien ze dat niet terug in de heffing. Het feit dat inwoners zelf mogen kiezen of ze meedoen draagt naar verwachting wel bij aan het draagvlak van het nieuwe systeem. Er hoeven bij Recycle-keuze ook geen aanvullende maatwerkregelingen te worden getroffen voor medisch afval en de regeling voor kwijschelding blijft zoals hij is. Voor deze mensen verandert er ten opzichte van de huidige inzameling niets.

De technisch-administratieve invoering van recycle-keuze is echter nog niet beproefd. Dit betekent dat de implementatie meer tijd kost en er tijdens de implementatie, en tijdens de afrekening na het eerste jaar nog onvoorziene omstandigheden kunnen ontstaan, waardoor er tijdens de invoering gerepareerd moet worden. De eerste besluitvorming over dit systeem in andere gemeenten vindt dit jaar plaats, waardoor de eerste implementatie pas op zijn vroegst op 1 januari 2027 gepland is, met een eerste afrekening in Q1 2028. Tot dat moment is niet met zekerheid iets te zeggen over de uitkomsten en de haalbaarheid van deze keuze.

Grof restafval

De resultaten van de gemeente Hoorn op grof restafval (het deel van het grove afval dat verbrand wordt) zijn niet gunstig. Met 41 kilo grof restafval per inwoner per jaar ligt de gemeente Hoorn ver boven het gemiddelde van de eigen stedelijkheidsklasse. Om dit te veranderen stellen we in dit plan twee maatregelen voor.

Toegangssysteem op het afvalbrengstation

De afvalbrengstations van HVC zijn toegankelijk voor alle inwoners in het verzorgingsgebied. De tonnages worden via een verdeelsleutel toegerekend aan de diverse gemeenten. Omdat dit alle bewoners van het verzorgingsgebied een grotere vrijheid en keuze geeft, willen de gemeenten deze brede toegankelijkheid blijven ondersteunen. Niet wenselijk is dat inwoners van gemeenten buiten het verzorgingsgebied die moeten betalen voor toegang op de eigen milieustraat en bedrijven uit de omgeving hun afval op het afvalbrengstation van de gemeente Hoorn komen brengen.

Bij de poort is er op dit moment geen toegangscontrole. Alleen duidelijk herkenbare bedrijfsbussen worden geweerd. Met HVC zijn we in overleg over de mogelijkheid om een vorm van toegangscontrole in te voeren op het afvalbrengstation. Voor de implementatie van deze maatregel werken we samen met HVC en de andere West-Friese gemeenten.

Grofvuil aan huis tegen betaling

De voorkeursmethode voor het aanleveren van grof afval is via het afvalbrengstation. Immers daar kunnen de afvalstromen in grove grondstoffen worden gescheiden. Dit is beter voor het milieu, en levert lagere kosten. Het grove afval dat we ophalen aan huis wordt in de inzamelwagen geperst. Hier is enkel grove machinale nascheiding mogelijk. Ter vergelijking; op de milieustraat wordt een scheidingspercentage gehaald van rond 90%, terwijl de recycleopbrengst van de inzameling aan huis blijft steken onder 50%. Voor de gemeente is de service van grofvuil aan huis een dure service, met een slecht scheidingsresultaat.

Op dit moment is er geen prikkel voor mensen om te kiezen voor het wegbrengen naar de milieustraat. Voor inwoners is het zelfs gunstiger om het grofvuil aan huis te laten ophalen, want dan hoeven ze geen moeite te doen om goed te scheiden en sparen ze de benzine uit. Dit is een niet gewenste (omgedraaide) prikkel.

Het voorstel is om deze prikkel om te draaien, en de inzameling aan huis een betaalde service te maken, waarbij inwoners voor een grofvuilafpraak bijdragen in de kosten. Dit bedrag hoeft niet kostendekkend, te zijn, maar moet voldoende zijn om inwoners te bewegen een zorgvuldige afweging te maken. Dit zorgt ervoor dat de gemeente wel een achtervang kan blijven leveren voor de mensen die om de een of andere reden niet in staat zijn om zelf het afval naar de milieustraat te brengen, maar zorgt er ook voor dat mensen die dat wel kunnen vaker de afweging maken om dat wel te doen. Het wegbrengen naar de milieustraat blijft immers gratis. Deze maatregel is in de meerderheid van de Nederlandse gemeenten inmiddels ingevoerd. De prikkel zorgt ervoor dat de hoeveelheid grofvuilafspraken aan huis verminderen omdat inwoners hun afval voortaan wegbrengen, maar zorgt er ook voor dat inwoners die wel gebruik blijven maken van de inzameling aan huis hun grove afval beter opsparen voordat ze een afspraak maken. Om meer mensen de mogelijkheid te geven om hun afval toch naar de milieustraat te blijven brengen, onderzoeken we ook de mogelijkheid van een (elektrische) leenbakfiets.

De maatregel van het instellen van een betaalde service voor grofvuil aan huis gaat in per 2027 en is toegevoegd aan beide scenario's.

De effecten van bron- en nascheiding op een tariefprikkel

In Hoorn maken de inwoners van de laagbouw gebruik van drie bakken aan huis. Een voor GFT en etensresten, een voor PBD en een voor restafval. De inwoners van de binnenstad en de hoog- en stapelbouw bieden hun PBD en restafval gecombineerd aan in de ondergrondse containers. Alle inwoners hebben de mogelijkheid om GFT en etensresten gescheiden aan te leveren. De inwoners van de laagbouw en de bewoners van benedenwoningen in stapelbouw ontvangen hiervoor een bak aan huis. De bewoners van de binnenstad, de hoogbouw en de bovenwoningen maken gebruik van cocons. De inzameling van oud papier, glas en textiel is voor alle inwoners van de gemeente Hoorn gelijk.

De inwoners die gebruik maken van een bak aan huis voor de PBD inzameling hebben meer mogelijkheden om de hoeveelheid aangeboden restafval te verminderen, dan de inwoners die de hoeveelheid restafval en PBD gecombineerd in een zak in de ondergrondse verzamelcontainers moeten aanbieden. Hier houden we bij de tariefstelling rekening mee.

In volledige bronscheidingsgemeenten passen 4 60liter zakken in een 240 liter container. De inwoners van de hoog en stapelbouw kunnen bij hetzelfde aantal liters 28 zakken aanbieden.

Voorbeeld:

Bij een laagfrequente inzameling van 13x per jaar in een stedelijkheidsklasse 2 gemeente is de ervaring dat na de invoering van een tariefprikkel inwoners 6,5x per jaar (of minder) hun restafvalbak aan de weg zetten. Inwoners van de hoogbouw kunnen voor hetzelfde geld 26 keer hun zak in de container gooien.

Echter indien de inwoners van de hoog en stapelbouw hun kunststof gecombineerd moeten aanbieden met het restafval verdubbelt het aantal zakken dat door de hoogbouw wordt aangeboden naar 52 zakken per jaar (of iets meer dan 1 per week). Deze gegevens worden in de volledige tariefprikkel doorgevoerd. Zowel bij Recycle-keuze als bij Recycle-tarief, en ook bij de kwijschelding en de medische regeling. Op deze wijze worden de inwoners van de hoogbouw gecompenseerd voor het feit dat ze het PBD afval niet gescheiden kunnen aanbieden

Samenvatting en advies

	Huidige situatie (na uitrol Basis op orde)	Scenario 1: Recycle-keuze	Scenario 2: Recycle-tarief
 fijn huishoudelijk restafval	Hoogbouw: ondergrondse verzamelcontainer met toegangscontrole Laagbouw: ondergrondse verzamelcontainer met toegangscontrole of (on)gechipte bak aan huis, 1x per 4 weken	Hoogbouw: ondergrondse verzamelcontainer met toegangscontrole + recycle-keuze Laagbouw: ondergrondse verzamelcontainer met toegangscontrole of gechipte bak aan huis, 1x per 4 weken + recycle-keuze	Hoogbouw: ondergrondse verzamelcontainer met toegangscontrole + recycle-tarief Laagbouw: ondergrondse verzamelcontainer met toegangscontrole of gechipte bak aan huis, 1x per 4 weken + recycle-tarief
 gift en etensresten	Hoogbouw: bovengrondse verzamelcontainer (cocon) met toegangscontrole Laagbouw: bak aan huis, 1x per 2 weken	Hoogbouw: bovengrondse verzamelcontainer (cocon) met toegangscontrole Laagbouw: bak aan huis, 1x per 2 weken	Hoogbouw: bovengrondse verzamelcontainer (cocon) met toegangscontrole Laagbouw: bak aan huis, 1x per 2 weken
 plastic, blik en drinkpakken	Hoogbouw en binnenstad: nascheiding Laagbouw: bak aan huis, 1x per 4 weken	Hoogbouw en binnenstad: nascheiding Laagbouw: bak aan huis, 1x per 4 weken	Hoogbouw en binnenstad: nascheiding Laagbouw: bak aan huis, 1x per 4 weken
 papier	Hoogbouw en binnenstad: los, verenigingen, 1x per 2 weken Laagbouw: los, verenigingen, 1x per 2 weken	Hoogbouw en binnenstad: los, verenigingen, 1x per 2 weken Laagbouw: los, verenigingen, 1x per 2 weken	Hoogbouw en binnenstad: los, verenigingen, 1x per 2 weken Laagbouw: los, verenigingen, 1x per 2 weken
 glas	(boven- en/of ondergrondse) containers	extra (boven- en/of ondergrondse) containers	extra (boven- en/of ondergrondse) containers
 textiel	(boven- en/of ondergrondse) containers	(boven- en/of ondergrondse) containers	(boven- en/of ondergrondse) containers
 grof huishoudelijk afval	op afroep, zonder extra kosten	op afroep, tegen betaling	op afroep, tegen betaling

Indien de gemeente **Recycle-tarief op basis van Volume-Frequentie** invoert is de verwachting dat de hoeveelheid restafval die de gemeente inzamelt in de bak en zak aan huis met tussen de 32 en 38% vermindert naar ongeveer 95-105 kilo per inwoner per jaar. Voor de inzamelkosten betekent deze keuze een structurele besparing van de kosten per woonhuisaansluiting die gemiddeld tussen de € 10 en € 25 euro zal uitkomen ten opzichte van de kosten van de inzameling op basis van het project “basis op orde”. De kosten voor de invoering bedragen eenmalig ca. € 1.100.000,- . Deze eenmalige kosten betreffen de implementatie en projectkosten, de aanpassing van middelen, de administratieve link met het belastingsysteem, communicatie en handhaving.

Indien de gemeente **Recycle-keuze** invoert is de verwachting dat de hoeveelheid restafval die de gemeente inzamelt in de bak en zak aan huis met tussen de 16 en 19 % vermindert naar ongeveer 122-128 kilo per inwoner per jaar. Voor de inzamelkosten betekent deze keuze een structurele besparing van de kosten per woonhuisaansluiting die gemiddeld tussen de € 0 en € 15 euro zal uitkomen ten opzichte van de kosten van de inzameling op basis van het project “basis op orde”. De kosten voor de invoering bedragen net als de kosten voor Recycle-tarief eenmalig ca. € 1.100.000,- . In dit scenario zijn de kosten voor handhaving naar verwachting lager, en de kosten voor communicatie hoger. Deze eenmalige kosten betreffen de implementatie en projectkosten, de aanpassing van middelen, de administratieve link met het

belastingstelsel, communicatie en handhaving. In dit scenario zijn de kosten voor handhaving waarschijnlijk lager en de kosten voor communicatie hoger.

Twee-fasen aanpak

Om een goede keuze te kunnen maken tussen beide systemen stellen we een twee-fasen aanpak voor. Dit kan omdat een groot deel van de techniek van beide systemen gelijk is. Alleen de administratieve processen rondom deze techniek en de communicatie rondom beide systemen wijkt van elkaar af.

Fase 1: 2026 Voorbereiding

In fase 1 treffen we alle technische voorbereidingen voor de technische invoering van de tariefprikkel. We zorgen ervoor dat op alle plekken de inzameling geregistreerd kan plaatsvinden. Op een groot aantal locaties is dat al het geval. Op een aantal andere plekken wordt hier met de Basis op Orde al een vervolgstap in gezet. Aan het einde van 2026 zijn we er technisch klaar voor om een tariefprikkel in te voeren.

Inwoners betalen vanaf 2027 per afspraak om het grofvuil aan huis te laten ophalen. Het wegbrengen van grofvuil naar het afvalbrengstation blijft gratis

Fase 1: Q4 2026 Besluitvorming

In het laatste kwartaal van 2026 bereiden we een besluitvormingsnotitie voor waarin we een definitieve keuze maken tussen Recycle-tarief en Recycle-keuze. Op deze manier kan de gemeente optimaal profiteren van de leercurve van andere gemeenten die mogelijk dit jaar kiezen voor Recycle-keuze. In deze besluitvormingsnotitie nemen we de aanbevelingen uit het implementatietraject van deze gemeenten mee. Er zijn dan nog geen ervaringscijfers van het gebruik omdat de eerste invoering pas in 2028 start.

Fase 2: 2028-2029 Implementatie gekozen tariefprikkel

Op basis van de besluitvorming in Q1 2027 kunnen de administratieve processen verder worden ingericht, en kan de communicatiecampagne worden opgestart. Dit maakt een implementatie in de periode 2028-2029 mogelijk.

8. Meer en betere grondstoffen

Samenvatting en conclusie

In het grondstoffenbeleid streeft de gemeente ernaar om zoveel mogelijk grondstoffen opnieuw te gebruiken. Hiervoor maken we het aanbieden van grondstoffen voor alle inwoners van de gemeente Hoorn zo makkelijk mogelijk. Een deel van de maatregelen wordt uitgevoerd binnen het partnerproject van het grondstoffenplan “De Basis op Orde”.

ADVIES Grondstoffenplan:

- Inwoners van Hoog- en stapelbouw, de binnenstad en de historische schil kunnen hun restafval en PBD voortaan gecombineerd aanbieden in ondergrondse verzamelcontainers. Deze containers worden bij HVC nagescheiden. *(Basis op Orde)*
- Het wordt voor alle inwoners van Hoorn mogelijk om GFT en etensresten te scheiden. Hiervoor komen bij alle ondergrondse containers ook cocons voor GFE (hoog- en stapelbouw en in de binnenstad). *(Basis op Orde)*
- We organiseren de inzameling van textiel zodanig dat we een duurzame verwerking kunnen garanderen.
- We organiseren extra glasbakken op locaties waar de spreiding op dit moment te minimaal is.
- We evalueren de papierinzameling met het oog op veiligheid van de vrijwilligers. We betrekken de vrijwilligers bij de plannen voor de toekomst. *(vervolg Basis op Orde)*
- We volgen via HVC de mogelijkheden voor aansluiting in de verwerking van luier en incontinentiemateriaal
- We ontwikkelen een communicatie-campagne voor de aandachtstromen die problemen kunnen veroorzaken in het riool

Blijven inzetten op bronscheiding

In de media is er veel aandacht voor gemeenten die overstappen van bronscheiding naar nascheiding. Er zijn hier ook veel misverstanden over. In de media wordt soms het beeld geschetst dat in nascheidingsgemeenten de inwoners nog maar 1 bak hebben waar alles in mag. Dit is niet correct. Nascheiding is op dit moment alleen maar geschikt voor het achteraf scheiden van plastic, blik en drinkpakken. De grondstoffen GFT en etensresten, oud papier en karton en textiel zijn niet meer geschikt om te recyclen in het geval van nascheiding. Om een goede kwaliteit grondstoffen te garanderen is het van belang om in te blijven zetten op bronscheiding. Dit is in de wetgeving vastgelegd.

Figuur 33: Bronscheiding via een bak aan huis

GFT en etensresten

Uit de sorteeranalyse van Hoofdstuk 3 blijkt dat ruim 1/3 van het afval dat we in de grijze bak en zak aanbieden bestaat uit GFT. Dit zijn met name etensresten. Het tuinafval wordt wel voor het grootste deel

aangeboden via de groene bak aan huis. Inwoners ervaren bij deze afvalstroom een mindere urgentie tot afvalscheiding. En dat is jammer want juist bij de afvalstroom GFT en etensresten kunnen er door recycling meerdere mooie producten gemaakt worden. Om dit aan te pakken hebben we een aantal maatregelen gepland:

1. In de Basis op Orde maken we het scheiden van GFT en etensresten niet alleen mogelijk voor de laagbouw maar ook voor de hoog- en stapelbouw
2. We organiseren een communicatiecampagne rondom etensresten waarbij we eenmalig een pakketje composteerbare zakken uitdelen bij alle inwoners van de gemeente Hoorn, met een informatiefolder over nut en noodzaak van gescheiden inzameling van GFT en etensresten.
3. We blijven inzetten op het verbeteren van de kwaliteit van het aangeboden GFT. De afkeur van GFT in de gemeente Hoorn is laag, en dat willen we graag zo houden. Daarom blijven we inzetten op periodieke controles en extra voorlichting over de kwaliteit van GFT en etensresten. Hierbij maken we gebruik van de welles-nietes lijsten die door de centrale overheid in het VANG dossier zijn opgesteld.

Figuur 34: Figuurlijke weergave welles-nietes lijst GFT

Plastic, Blik en Drinkpakken (PBD)

De inzameling van Plastic Blik en Drinkpakken is ook aangepast binnen het project de Basis op Orde. Deze aanpassing is volledig in lijn met de nieuwe afspraken en prioriteitsvolgorde (Hoofdstuk 2) die door de overheid samen met de verpakkingsindustrie gemaakt zijn. In de laagbouw blijven we PBD gescheiden inzamelen door middel van de oranje bak aan huis. In de binnenstad en in de hoog- en stapelbouw mogen inwoners hun PBD en restafval gecombineerd aanbieden in de ondergrondse verzamelcontainers. Deze afvalstroom wordt bij HVC nagescheiden.

Om de vergoeding te bepalen die de verpakkingsindustrie betaalt voor het inzamelen van het PBD afval, moet de gemeente voortaan periodieke samenstellingsanalyses laten uitvoeren op het brongescheiden PBD. Deze samenstellingsanalyses geven inzicht in het percentage vervuiling van de stroom, en bepalen daarmee in welke staffel de gemeente wordt ingedeeld voor wat betreft de hoogte van de vergoeding per ton. Verbeteringen van de kwaliteit leiden tot een hogere vergoeding.

Om de kwaliteit van deze afvalstroom te verbeteren, maakt de inzamelaar periodiek gebruik van zogenaamde voorloopcontroles, in combinatie met bakhangers. Bakken waarin vervuiling wordt gevonden blijven staan en krijgen een hanger met uitleg waar ze deze afvalstroom wel mogen aanbieden.

Oud papier en karton

De gemeente Hoorn zamelt oud papier in met de hulp van vrijwilligers. Niet alle gemeenten gaan op dezelfde manier om met het inzamelen van oud papier en karton. Een steeds groter aantal gemeenten stopt met de inzet van vrijwilligers in de inzameling, omdat dit niet veilig genoeg meer is. Het verkeer wordt drukker, steeds meer geparkeerde auto's in smalle straten maken de inzameling met de zware voertuigen een steeds grotere uitdaging, en de agressie van omstanders naar nutsvoorzieningen en hulpdiensten neemt toe. De Arbonormen over de inzet van vrijwilligers zijn landelijk aangescherpt na een aantal (bijna)

ongelukken. Veel commerciële inzamelorganisaties en ook een aantal overheidsgedomineerde inzamelaars hebben daarom laten weten dat ze de veiligheid niet langer kunnen garanderen en kiezen ervoor om de inzameling met vrijwilligers te stoppen.

Bij onze inzamelaar HVC wordt er op dit moment nog ingezameld met vrijwilligers. Maar HVC heeft aangegeven dat deze dienstverlening voor de toekomst wordt geëvalueerd. Uit deze evaluatie komt óf en op welke wijze de veiligheid van de vrijwilligers kan worden gegarandeerd⁷.

De verwachting is dat over een aantal jaren er geen inzameling meer zal plaatsvinden samen met vrijwilligers. Gemeenten die de keuze maken om te stoppen met de inzet van vrijwilligers bieden meestal alternatieven aan om de derving van de inkomstenbron te dekken. Gemeenten kiezen meestal voor een financiële afbouwregeling, al dan niet in combinatie met

- Zwerfafval opruimen
- Kerstbomen ophalen
- Het adopteren van een ondergrondse container.

De gemeente gaat met de papierverenigingen en de inzamelaar het gesprek aan over de mogelijkheden voor de toekomst. De uitkomsten van deze gesprekken presenteren we in de evaluatie van en het vervolg op de “Basis op Orde”.

Textiel

De gemeente Hoorn wil garanderen dat het textiel op een duurzame wijze wordt verwerkt, en het niet ongewild op een buitenlandse vuilstort terecht komt. Daarom vindt de gemeente het belangrijk om samen te werken met partijen die over het hele proces transparantie kunnen geven. In najaar 2025 schrijft de gemeente alle eigenaren aan van de textielcontainers die door de gemeente Hoorn niet zijn aangewezen als inzamelaars voor textiel. Deze containers zullen worden vervangen door containers van HVC die op een aantal centrale locaties worden geplaatst.

HVC zamelt het textiel in dat in de verzamelcontainers terecht komt. Na lediging laat HVC het textiel eerst opschonen, omdat er nog wel eens vervuiling in deze bakken terecht komt. Het opschonen wordt deels uitgevoerd door mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, die nat textiel en vervuiling verwijderen en los textiel verpakken in zakken. Dit textiel wordt bij Nederlandse fijnsorteerders handmatig uitgesorteerd in diverse stoffen en/of productcategorieën. De uiteindelijke gesorteerde stromen worden waar mogelijk opnieuw op de markt gezet (in Nederland, Europa of de wereldmarkt). De nieuwe contracten voor deze afzet zetten in op volledige ketentransparantie van dit traject, ook als de kleding naar het buitenland wordt gebracht om te verkopen. Textiel dat niet geschikt is om opnieuw te verkopen wordt vervezeld, en omgezet in andere producten zoals viltmatten, isolatiemateriaal ed.

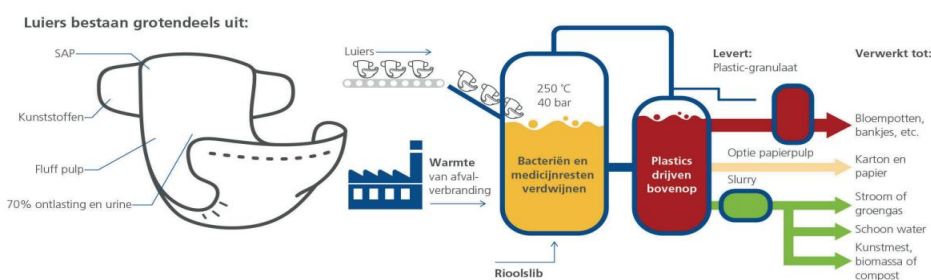
⁷ Ook vanuit de verenigingen is landelijk een afnemende belangstelling voor het inzamelen te zien, omdat ze hiervoor steeds lastiger mensen kunnen vinden.

Glas

De inzameling van glas vindt plaats volgens de best practice methode van de benchmark afvalinzameling. In deze methode kunnen de inwoners de lege potten en flessen inleveren in de buurt van de verkooppunten van nieuw glas. Inwoners nemen het lege glas net als de statiegeldproducten mee als ze boodschappen gaan doen. De ervaring leert dat dit een logisch moment is. Het plaatsen van containers in woonwijken vermijden we tenzij er in de omgeving geen supermarkt beschikbaar is. Hiermee maximaliseert de gemeente de voorspelbaarheid van de inzamelpunten en minimaliseert ze de geluidsoverlast voor de omwonenden.

Luiers en incontinentiemateriaal

Iets minder dan 10% van ons restafval bestaat uit luier- en incontinentiemateriaal. Deze afvalstroom kan inmiddels duurzaam worden verwerkt, maar op dit ogenblik is er binnen Nederland te weinig verwerkingscapaciteit. Er is één verwerkingslocatie bij Nijmegen, en deze zit volledig vol. Meerlanden⁸ inventariseert de mogelijkheid om in het westen van het land in het gebied rondom Amsterdam een tweede verwerkingslocatie te starten. HVC is namens de HVC-gemeenten betrokken bij dit project, en houdt de mogelijkheden om aan te haken in de gaten. Zodra de verwerkingscapaciteit beschikbaar komt volgt een voorstel om hier gebruik van te gaan maken.

Figuur 35: Verwerkingsmogelijkheid luier en incontinentiemateriaal

Aandacht-stromen

De bovenstaande afvalstromen zijn de belangrijkste afvalstromen die met regelmaat aan huis vrijkomen. Daarnaast hebben we een aantal aandacht stromen. Deze zijn meestal niet groot van omvang, maar ze kunnen grote effecten hebben als inwoners niet goed weten hoe ze deze goed kunnen scheiden.

Olie en Frituurvet

De hoeveelheid plantaardige en dierlijke oliën en vetten nemen de laatste jaren af door de opkomst van de air-fryer. De overgebleven afvalstroom kan echter nog steeds schade aanrichten aan het gemeentelijke rioolstelsel als inwoners besluiten om vet en olie via de gootsteen af te voeren.

⁸ Meerlanden is net als HVC een publiek bedrijf dat actief is op inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Zij zamelen in in de gemeenten Aalsmeer, Bloemendaal, Diemen, Haarlemmermeer, Heemstede, Hillegom, Lisse en Noordwijk

Medicijn afval

Ook medicijnen worden regelmatig afgevoerd via het riool. Vaak via de ontlasting en soms via het doorspoelen van overgebleven medicatie. Via innovatie binnen de medische wetenschap en nieuwe hulpmiddelen probeert men de afvoer via de ontlasting te verminderen.

De effecten van het doorspoelen van olie- en frituurvet en medicijn-afval en de alternatieven die inwoners hebben om deze afvalstromen goed gescheiden in te leveren, nemen we mee in een separate communicatiespecial.

9. Communicatie

Samenvatting en conclusie

Bij het vormgeven van de communicatie rondom afval en grondstoffenbeleid maken we gebruik van de input van onze eigen inwoners uit het voorbereidingstraject, en van de lessen in andere gemeenten. We maken gebruik van een combinatie van online- en offlinecommunicatie. Daarnaast spelen de afvalcoaches een belangrijke rol in het ondersteunen van het nieuwe beleid in de wijken.

De boodschap rondom het nieuwe grondstoffenbeleid en de tariefprikkel is dat inwoners voortaan invloed kunnen uitoefenen op de hoogte van de eigen afvalstoffenheffing. Mensen die goed scheiden zijn goedkoper uit dan mensen die dit niet doen.

Inwoners vinden afval belangrijk en weten doorgaans dat er aanvullende stappen moeten worden gezet om de afvalscheiding te verbeteren. Dit was ook het resultaat van de bewonersenquête en het klanttevredenheidsonderzoek (hoofdstuk 5) die in de gemeente Hoorn zijn gehouden. Ze zijn neutraal over de mogelijkheid van het invoeren van een tariefprikkel. Bewoners vinden een aantal zaken erg belangrijk op het gebied van communicatie:

- **Waarom:** Willen goede communicatie over waarom de verandering nodig is.
- **Hoe en Wat:** Willen goede informatie over wat er voor hen verandert, hoe ze afval kunnen voorkomen en dat wat er nog is zo goed mogelijk kunnen scheiden.
- **Coaching en Maatwerk:** Hebben behoefte aan hulp bij praktische vraagstukken.
- **Gehoord worden:** Willen van de gemeente dat ze gehoord worden bij klachten en meldingen.
- **Hulpmiddelen:** Willen inzicht in het eigen aanbodgedrag via de afvalapp in het geval van een tariefprikkel

In de voorbereiding van dit plan hebben we gekeken naar de ervaringen van andere gemeenten die succesvol nieuw grondstoffenbeleid hebben geïmplementeerd. Daaruit komt dat de gemeente een aantal randvoorwaarden op orde moet brengen voordat een tariefprikkel op een succesvolle manier kan worden geïmplementeerd.

- **Basis op Orde:** Alle inwoners moeten de mogelijkheid hebben om hun afval gescheiden aan te kunnen leveren, of moeten worden gecompenseerd voor het afval dat ze niet kunnen scheiden.
- **Administratie:** De inzamelmiddelen moeten klaar zijn om geregistreerd te kunnen inzamelen.
- **Maatwerk:** Er moeten maatwerkoplossingen komen voor mensen die onvermijdbaar restafval hebben.
- **Aandacht Openbare Ruimte en snelle bijsturing:** Als er problemen ontstaan in de openbare ruimte moeten er mogelijkheden zijn voor snelle bijsturing.

Aanpak gemeente Hoorn

De aanpak in de gemeente Hoorn sluit aan bij deze wensen van de inwoners en de lessen uit andere gemeenten. Onze aanpak bestaat uit:

1. We zorgen dat alle inwoners hun grondstoffen gescheiden kunnen aanbieden en waar gescheiden inzameling niet mogelijk is, compenseren we hiervoor. (hoofdstuk 7 en 8)
2. We zorgen dat de inzamelmiddelen voorbereid zijn op geregistreerde inzameling (hoofdstuk 7)
3. We organiseren maatwerk voor doelgroepen (hoofdstuk 10)
4. We stellen een uitvoeringsplan op met maatregelen in de openbare ruimte, een communicatieplanning en ondersteunend beleid. (Hoofdstuk 11 en 12)
5. We zetten afvalcoaches in tijdens de implementatie om inwoners te begeleiden.

Communicatie boodschap

Communicatie richt zich op nut en noodzaak van afvalscheiding en ondersteunt de wijzigingen in dit grondstoffenbeleid. In de tweede fase van het grondstoffenbeleid staat de implementatie van een tariefprikkel gepland. Hiervoor is de boodschap: U krijgt meer invloed op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Door goed te scheiden kunt u de kosten zo laag mogelijk houden.

Communicatieplan

Het doel is om iedereen te informeren over de nieuwe spelregels. Bij de invoering van de tariefprikkel komt er een eigen webpagina. Hierop kunnen mensen makkelijk vinden wat er verandert, en wat dat voor hun betekent. Hier kunnen de inwoners (na de definitieve vaststelling van de tarieven) ook rekenvoorbeelden terugvinden. Deze website is up to date en nieuwe vragen van inwoners worden steeds toegevoegd.

Het communicatieteam van de gemeente en HVC plaatsen regelmatig berichten op Facebook, Instagram en andere platforms over de veranderingen. Hierbij maken we gebruik van plaatjes en korte video's om het leuk en duidelijk te maken. De plaatjes helpen ook voor mensen die anderstalig zijn of een beperkte leesvaardigheid hebben. Als het nodig is vertalen we de informatie naar andere talen. Zodra de eerste resultaten beschikbaar komen laten we de inwoners zien wat ze hebben bereikt. Waar mogelijk betrekken we ook de wijkambassadeurs bij de communicatie richting de inwoners. Het plan is simpel en flexibel, zodat we snel kunnen reageren op vragen en veranderingen.

Afvalcoaches

De afvalcoaches bieden praktische hulp bij problemen bij de afvalscheiding en beantwoorden vragen van bewoners, en helpen met een wijkgerichte aanpak bij laagtaligheid. Met inwoners die herhaaldelijk restafval in grondstoffencontainers aanbieden of bewoners die bijplaatsingen naast de ondergrondse containers plaatsen gaan ze in gesprek. Na de invoering van een tariefprikkel helpen de afvalcoaches ook de mensen die door erg veel aanbiedingen een hogere rekening dreigen te krijgen met tips en adviezen over afvalscheiding.

Figuur 36: Afvalcoaches in de wijk

Afvalapp

We maken gebruik van de afvalapp van HVC. In deze app kunnen inwoners eenvoudig zien wanneer hun bak aan de weg moet, waar de dichtstbijzijnde verzamelcontainer is, en in welke bak ze een bepaald product moeten gooien. Als er een tariefprikkel is ingevoerd kunnen ze in de app ook precies zien hoe vaak ze in het lopend jaar al hebben aangeboden.

10. Maatwerk en doelgroepen

Samenvatting en conclusie

We willen voorkomen dat inwoners door de maatregelen in het grondstoffenplan onevenredig worden geraakt, vooral als deze maatregelen een financieel effect hebben dat ze niet kunnen beïnvloeden. Daarom kiezen we ervoor voor deze groepen maatwerk in te richten. Er is maatwerk voorzien voor mensen die kwijschelding ontvangen, mensen met medisch afval en vrijwilligers die helpen om de openbare ruimte schoon te houden. Dit maatwerk ziet er anders uit voor de verschillende vormen van tariefprikkel.

Mensen met kwijschelding

Inwoners die door een laag inkomen niet in staat zijn om de gemeentelijke belastingen te betalen kunnen hiervoor kwijschelding aanvragen. Wanneer de gemeente een tariefprikkel invoert kan dit effect hebben op deze groep. We geven hieronder aan wat dat betekent voor de diverse opties:

Recycle-keuze

Bij Recycle-keuze blijft de afvalstoffenheffing ongedeeld, en kunnen inwoners een korting ontvangen voor goed scheidingsgedrag. Mensen met kwijschelding ontvangen standaard een maximale korting van 100%. Bij Recycle-keuze verandert er voor deze groep niets.

Recycle-tarief

Bij Recycle-tarief splitsen we de afvalstoffenheffing in een vast en een variabel deel. Het vaste deel is voor alle inwoners gelijk en het variabele deel is afhankelijk van het aantal aanbiedingen van een bak of zak met restafval.

Mensen met kwijschelding krijgen net als nu 100% kwijschelding van het vaste deel van de afvalstoffenheffing. Voor de afrekening van het variabele deel combineren we de beginselen uit de kwijschelding net als bij de andere inwoners met een prikkel voor afvalscheiding. Dit betekent het volgende:

- De toetsing of iemand in aanmerking komt voor kwijschelding van de afvalstoffenheffing blijft gelijk.
- In de kwijscheldingsregeling wordt net als nu het vaste deel van de afvalstoffenheffing volledig kwijtgescholden.
- Elk jaar wordt voorafgaand aan het jaar het gemiddeld aantal inworpen/aanbiedingen van de bak aan huis van het afgelopen jaar vastgesteld. Dit is dus het aantal ledigingen dat een gemiddeld huishouden heeft dat in de gemeente Hoorn woont.
- In het eerste jaar stellen we dit gemiddelde vast op 56 inworpen van een zak in de ondergrondse container of 7 aanbiedingen van de bak aan huis⁹. Deze worden bij de afrekening van het variabele recht bij de mensen die kwijschelding krijgen niet in rekening gebracht.

⁹ In deze verdeling is er rekening mee gehouden dat de inwoners met een bak aan huis hun PBD kunnen scheiden en de inwoners die gebruik maken van een verzamelcontainer hun PBD gecombineerd met het restafval aanbieden. Dit zorgt ervoor dat de inwoners die zakken-aanbieden grotere volumes aanbieden.

Alle aanbiedingen die de aanvragers van kwijschelding aanbieden bovenop dit jaarlijks vastgestelde gemiddelde, worden wel in rekening gebracht. Op deze wijze combineren we de bestaande regeling van een gemiddelde kwijschelding met een prikkel om ook bij deze doelgroep afvalscheiding te bevorderen.

Mensen met medisch afval

Het meeste medische afval is restafval. We willen voorkomen dat mensen die door ziekte onvermijdelijk extra restafval hebben, door de invoering van Recycle-tarief extra hoge kosten krijgen. Ook voor deze groep treffen we hierom een speciale regeling. Deze regeling wordt alleen ingevoerd bij Recycle-tarief. Bij Recycle-keuze verandert er voor deze groep niets.

Recycle-tarief

Voor deze groep treffen we een speciale regeling. We compenseren voor deze groep de eerste 24 zakinworpen van het kalenderjaar, of de eerste 6 bakken aan huis bij de afrekening van het variabel recht. De mogelijkheid van 24 inworpen of 6 bakken aan huis extra per jaar zorgt ervoor dat ze het afval elke week of elke inzamelbeurt kunnen aanbieden zonder hiervoor op hogere kosten uit te komen dan het verwachte gemiddelde in de gemeente Hoorn.

De regeling zal gedurende 2026 nader worden uitgewerkt en samen met de keuze over de tariefprikkel ter besluitvorming worden aangeboden. De regeling gaat pas in op het moment dat de tariefprikkel wordt ingevoerd. De contouren voor de regeling passen binnen de spelregels de wet AVG stelt aan de bescherming van bijzondere persoonsgegevens:

- De regeling betekent dat de eerste 26 zakinworpen of de eerste 6 aanbiedingen van de bak aan huis ieder kalenderjaar niet betaald hoeven te worden.
- De aanvrager van de regeling betaalt net als alle andere inwoners jaarlijks het vastrecht.
- De inwoners die gebruik van deze regeling willen maken vragen deze jaarlijks zelf aan. Dit kan tot 1 oktober van het lopende jaar. De aanvraag is op basis van vertrouwen, er hoeven geen bewijsstukken geleverd te worden. De gemeente behoudt het recht om bij vermoeden van misbruik te controleren.
- De registratie van de aanvraag wordt door de gemeente bewaard voor de wettelijke duur voor de grondslag van de heffing. Daarna wordt deze registratie verwijderd
- De vergoeding wordt verrekend met de variabele tarieven die in het jaar erna in rekening worden gebracht. De regeling is alleen geldig voor inwoners van de gemeente Hoorn die afvalstoffenheffing betalen.
- Er wordt maar één compensatie per huishouden dat afvalstoffenheffing betaalt toegekend.
- Als de gebruiker van de regeling minder dan 24 inworpen heeft of de bak aan huis minder dan 6 keer aanbiedt, dan bedraagt de hoogte van de variabele heffing € 0. Er worden door de gemeentelijke belastingdienst geen bedragen uitgekeerd.

Deze regeling wordt tweejaarlijks geëvalueerd. Als tijdens de evaluatie blijkt dat er structureel een groter gat zit tussen aanbieders van medisch afval en aanbieders zonder medisch afval, dan kan de compensatie voor medisch afval worden bijgesteld. Als blijkt dat de regeling voor een individueel geval niet passend is, dan bestaat de mogelijkheid om een beroep te doen op de hardheidsclausule. In zo'n geval bekijken we

samen met de betrokkene en de afvalcoach wat wel een passende oplossing is. Hierover wordt een separaat individueel besluit genomen.

Vrijwilligers die helpen opruimen in de openbare ruimte

Een specifieke doelgroep binnen dit Grondstoffenplan zijn de vrijwilligers binnen de gemeente Hoorn die in hun vrije zwerfafval dat door andere mensen is achtergelaten van de straat inzamelen en zorgen dat deze worden aangeboden in de lokale inzamelmiddelen. De gemeente waardeert de inzet van deze vrijwilligers enorm, en wil voorkomen dat deze vrijwilligers extra kosten krijgen door hun inzet.

Voor deze groep ontwikkelen we een maatwerkoplossing die erin voorziet dat zij voor het opruimen van het afval uit de openbare ruimte geen kosten hoeven maken. Daarnaast voorziet de gemeente deze vrijwilligers van hulpmiddelen om hen te ondersteunen in hun werkzaamheden.

11. Preventie en Hergebruik

Samenvatting en conclusie

De gemeente is volgens de wet verantwoordelijk om afval dat bij huishoudens ontstaat op een zo duurzaam mogelijke wijze in te zamelen en te laten recyclen of verwerken. Duurzamer is het om te zorgen dat het afval niet ontstaat, door potentieel afval niet te produceren, of producten een tweede (of derde) leven te gunnen. Dit is geen wettelijke taak van de gemeente. De gemeente ondersteunt deze initiatieven wel met bekendheid en met hulpmiddelen.

Preventie

Bij preventie is de intentie om ervoor te zorgen dat er geen afval ontstaat. Immers wat niet ontstaat hoeft ook niet te worden opgeruimd. De markt ontwikkelt vanuit zichzelf initiatieven die erop gericht zijn om de hoeveelheid afval te verminderen. Bij commerciële organisaties zit er doorgaans een verdienmodel achter, maar dat neemt niet weg dat ze daadwerkelijk kunnen bijdragen aan het verminderen van de hoeveelheid afval. Nieuwe initiatieven zullen worden beoordeeld op toepasbaarheid voor de gemeente Hoorn.

Veel inwoners weten echter niet of weinig over deze initiatieven. De gemeente kan hierin een rol spelen om deze initiatieven zichtbaar te maken via haar gemeentelijke website, en artikelen in de lokale krant.

In mijn bus

Het verspreiden van grote folderpakketten die zomaar de oud-papier bak in worden gegooid, is niet alleen frustrerend voor gemeenten, maar ook voor de mensen die deze folders uitgeven. Daarom heeft de reclame-industrie in de laatste jaren gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe database die inmiddels in het grootste deel van Nederland is geïmplementeerd. Inwoners kunnen via deze website (inmijnbus.nl) aangeven dat zij het folderpakket van de grootste verspreider Spotta niet meer willen ontvangen, bij vakanties stil willen zetten, of kiezen voor een beperkte samenstelling van de folders. De kleinere lokale verspreiders maken nog geen gebruik van in-mijn-bus.

Wasbare luiers

Een gemiddeld kind krijgt in zijn eerste jaren meer dan 5000 keer een schone luier. Deze luiers zorgen voor veel afval. Een alternatief voor de wegwerpluiers uit de supermarkt zijn wasbare luiers. Steeds meer ouders maken gebruik van dit alternatief. Door de wasbare luiers zijn kinderen gemiddeld sneller zindelijk en voorkomen ouders veel afval en CO₂ uitstoot. Zelfs als je het wassen meetelt zijn wasbare luiers hierdoor beter voor het milieu. Ook financieel zijn de wasbare luiers gunstig. Ze zijn relatief duur in de aanschaf, maar over de gehele periode goedkoper dan de wegwerp variant.

De markt van de wasbare luiers heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een volwaardige vervanging voor de wegwerp variant. Via allerlei websites kunnen ouders zich aanmelden voor kleinere proefpakketten, waarbij ouders meestal een keuze hebben in de mogelijkheden voor de vormgeving (klittenband, drukknopen) en het gebruik (dag en/of nacht). Zo kunnen ouders de wasbare luiers eerst een tijdje uitproberen op, alvorens ze een besluit nemen of ze deze keuze voor hun kind willen maken.

Too good to go

Supermarkten en horeca, bakkers en kleine kruideniers maken steeds vaker gebruik van “too good to go” initiatieven, waarbij particulieren aan het einde van de dag tegen een gereduceerd tarief producten kunnen ophalen die anders mogelijk over de houdbaarheidsdatum heen gaan, of niet langer mogen worden verkocht. Op deze wijze werkt ook deze sector mee aan het verminderen van voedselverspilling.

Go Droppie

Go Droppie is strict genomen geen preventie-initiatief maar een Recycling initiatief van de markt. In de vier grootste gemeenten van Nederland zijn er innamewinkels van Go Droppie waar inwoners Ewaste, textiel, statiegeld en PBD kunnen inleveren, en hiervoor in een aantal gevallen een (kleine) vergoeding ontvangen.

Voor de gemeente Hoorn is dit initiatief niet opportuun. In de vier grote steden wordt al het afval nagescheiden. De gemeente Hoorn maakt gebruik van een gecombineerde bron- en nascheiding van PBD. In de binnenstad en bij de hoogbouw is er nascheiding, maar in alle wijken is er sprake van bronscheiding door middel van oranje bakken aan huis. We willen voorkomen dat mensen deze containers leeghalen om ze in te leveren voor een financiële beloning. Dit ondermijnt het succes van bronscheiding, waardoor de vergoeding voor het PBD voor de gemeente (die wordt verwerkt in de afvalstoffenheffing) gevaar loopt. Het initiatief staat ook haaks op de nieuwe afspraken met Verpact, die uitgaan van maximaal één inzamelmethodiek per adres. De inwoners die gebruik maken van nascheiding worden hiervoor al financieel gecompenseerd bij de invoering van een tariefprikkel.

Voor alle stromen van Go Droppie zijn in de gemeente Hoorn goede alternatieven. Textiel mag worden ingeleverd bij de kringlopen, of in de gemeentelijke bakken, Elektr(on)ische apparaten mogen worden ingeleverd bij de grote klussupermarkten, witgoedzaken en op de milieustraat en PBD mag worden ingeleverd aan huis. Voor het statiegeld ontvangen inwoners ook een vergoeding in de supermarkt.

Hergebruik

Hergebruik staat niet in het teken van het voorkomen van afval, maar is gericht op het verlengen van de gebruiksfase van een product. Dit staat hoger op de circulaire ladder dan recycling. Bij recycling wordt het product afgedankt, en worden de grondstoffen teruggewonnen. Bij hergebruik gaan de producten nog een extra rondje mee voordat ze gerecycled worden.

Lokale initiatieven

Repair Café

Het Repair Café is een plek waar mensen hun kapotte spullen kunnen laten repareren door vrijwilligers. Het doel van het Repair Café is om onnodig afval te verminderen en de verspilling van grondstoffen te verminderen. De vrijwilligers hebben kennis en ervaring op het gebied van reparaties en zijn in staat om veel verschillende spullen te repareren, zodat een apparaat nog een tijdje langer gebruikt kan worden.

In de gemeente Hoorn worden Repair Cafés gehouden op verschillende locaties in Hoorn, waar inwoners op vooraf vastgestelde tijden welkom zijn om hun oude koffiezetapparaat, gereedschap of radio te laten repareren. De tijden worden op de website van in Hoorn gepubliceerd.

Kringloopwinkels

Binnen de gemeente Hoorn zijn er ook een aantal kringloopinitiatieven. Zij vervullen een belangrijke rol in het verlengen van de levensduur van producten. Spullen die via de kringloopwinkel een nieuwe eigenaar krijgen hoeven minder snel te worden gerecycled.

Voor een aantal kringloopbedrijven is er een financiële ondersteuning in de vorm dat de gemeente Hoorn de kosten draagt voor het verwerken (meestal in de vorm van verbranden) van het afval dat zij niet in hun winkel kunnen verkopen. Andere kringloopinitiatieven hebben het verzoek ingediend om ook in aanmerking te komen voor deze financiële ondersteuning.

Binnen het grondstoffenplan is dit verzoek gewogen. Het advies is om over te gaan tot de implementatie van een nieuwe regeling, die beter past bij de uitgangspunten van het grondstoffenbeleid. Hierbij versoberen we de dienstverlening op restafval, ondersteunen we beter gebruik van grondstoffen, en leggen we meer de nadruk op transparantie en herleidbaarheid binnen de recycling.

Daarom stelt de gemeente Hoorn de volgende uitgangspunten vast voor de nieuwe regeling.

- De gemeente betaalt niet langer voor het verbranden van restafval, maar geeft een bijdrage voor de dienstverlening op Recycling die de kringloop levert. Het staat de kringloop vrij om deze bijdrage (deels) in te zetten voor de kosten die ze hebben voor spullen die niet verkoopbaar zijn.
- De bijdrage wordt per kwartaal achteraf uitgekeerd.
- Om te kunnen garanderen dat de dienstverlening op een duurzame, inclusieve en transparante wijze verloopt moeten kringloopbedrijven in het bezit zijn van het keurmerk van de Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland (BKN).

Leencorners, ruilinitiatieven en tijdelijk uitleen

Daarnaast zijn er in alle gemeenten in Nederland en op landelijk niveau op een aantal wijzen leen- en ruilinitiatieven opgestart. Deze variëren van lokale facebook-groepen, straatbibliotheken en weggeefmomenten fysiek en digitaal via marktplaatsachtige constructies. Ook met deze initiatieven krijgen spullen toch nog een kans op een tweede leven, en wordt de levenscyclus verlengd.

12 Openbare Ruimte

Samenvatting en conclusie

De keuzes die de gemeente maakt in het Grondstoffenplan kunnen een effect hebben in de Openbare Ruimte. Alle gemeenten hebben last van ongewenst aanbodgedrag, maar met name tijdens de gewenningsperiode na een verandering zien we vaak een tijdelijke toename van overlast. Onderzoeken en rapporten laten zien dat deze overlast na de initiële periode weer afneemt naar het oorspronkelijke niveau. Om tijdens de implementatieperiode van het grondstoffenbeleid de overlast te minimaliseren maken we gebruik van een combinatie van opruimen, coaching en handhaving. Zowel voorafgaand aan de invoering als ook tijdens en na de implementatie houden we metingen in de openbare ruimte om de overlast ook kwantitatief goed te kunnen monitoren.

De keuzes die we maken in het afvalbeleid hebben een effect in de Openbare Ruimte. Niet iedereen beoordeelt dit op dezelfde manier.

In het project “de Basis op Orde” juichen de meeste bewoners het toe dat de zakken in de binnenstad van de gemeente Hoorn vervangen worden door ondergrondse containers. De mensen die in de buurt wonen van zo’n container hebben hier een dubbel gevoel bij. Hetzelfde geldt overigens voor mensen die juist verder weg wonen en een grotere afstand moeten afleggen.

In alle gemeenten in Nederland is er overlast van afval-gerelateerde zaken in de openbare ruimte. Dit is ongeacht het inzamelsysteem, de hoogte van tarieven en de beschikbaarheid van hulpmiddelen. De oorzaken van deze overlast zijn niet eenduidig. Dit kan te maken hebben met onwetendheid of onbekendheid, weerstand, storingen in de inzamelmiddelen of volle bakken, keuzes in de inzamelsystemen en verkeerde inschattingen¹⁰. In slechts enkele gevallen is het doelbewust. Doordat de oorzaak van de overlast diffuus is, maken we ook gebruik van een gecombineerde aanpak op communicatie zoals omschreven in hoofdstuk 9, en met maatwerk zoals uitgewerkt in hoofdstuk 10.

Na de implementatie van een verandering (zoals bijvoorbeeld de implementatie van ondergrondse containers of van een tariefprikkel) is er een periode waarin inwoners moeten wennen aan de nieuwe situatie en waarin er weerstands- en ontwijkgedrag toeneemt. Ervaringen in andere gemeente laten zien dat na deze gewenningsperiode de overlast terugloopt naar het niveau voor de wijziging.

Bijplaatsingen en dumpingen

Een van de meest zichtbare verstoring in de Openbare Ruimte zijn bijplaatsingen en dumpingen. Een **bijplaatsing** is een hoeveelheid afval die naast een inzamelmiddel of clusterplek wordt aangeboden. Dit kan het afval zijn dat in de container hoort (bijvoorbeeld restafvalzakken naast een ondergrondse restafval container) of afval dat niet in de container hoort (bijvoorbeeld karton, plastic of grof afval naast een ondergrondse restafval container). Door het afval op een locatie te plaatsen waar ‘de gemeente het ziet en langskomt’ is de veronderstelling dat het snel wordt opgeruimd. Bij een **dumping** wordt ook afval

¹⁰ Als één iemand z’n pas vergeten is, en de container naast de bak zet, veronderstellen veel burens dat de bak vol is en zetten hun zak ook ernaast.

achtergelaten in de openbare ruimte, maar doorgaans in een afgelegen gebied (natuur, bedrijventerrein) met minimale sociale controle. Dit zien we sneller met bijvoorbeeld drugsafval.

Bijplaatsingen en dumpingen hebben gemeen dat de mensen die de overlast ervaren doorgaans niet de mensen zijn die de overlast hebben veroorzaakt. Om deze reden kiest de gemeente ervoor om het afval zo snel als mogelijk op te ruimen. Als de adresgegevens te achterhalen zijn wordt bekeken welke vervolgactie opportuun is. Dit kan een gesprek zijn met een coach om de spelregels uit te leggen of een boete indien er herhaling optreedt. Tijdens de implementatieperiode is HVC extra alert op storingen en verklemmingen¹¹ in de verzamelcontainers om te voorkomen dat de inwoners hun zakken met restafval naast de containers plaatsen. Daarnaast werken we met positieve communicatie om inwoners een handelingsperspectief te bieden als de bakken vol of in storing zijn.

Vervuiling van de grondstoffen

Het gescheiden inzamelen van grondstoffen heeft weinig nut als deze grondstoffen te veel vervuild zijn om gerecycled te worden. Sommige inwoners uiten hun ongenoegen over de wijzigingen in beleid door afval te dumpen in grondstoffencontainers, waardoor deze ongeschikt worden voor recycling. Dit gebeurt bijvoorbeeld door luiers of restafval bij textiel te doen, plastic bij het gft te gooien, of restafval in de zak voor plastic te deponeren. Dit gedrag ondermijnt de inspanningen voor recycling en maakt het moeilijker om deze grondstoffen opnieuw te gebruiken. Hierdoor nemen ook de kosten voor het verwerken toe.

De meest effectieve manier om deze vervuiling van de grondstoffen te voorkomen is een regelmatige controle van de aangeboden grondstoffen door inzamelmedewerkers en afvalcoaches, waar nodig ondersteund door een BOA. In inzamelroutes waar regelmatig vervuiling of afkeur plaatsvindt zijn regelmatige controles een bewezen effectief middel om deze vervuiling terug te brengen. De weerstand die ontstaat na de invoering van een tariefprikkel is in tijd beperkt. In het laatste rapport van IPR NORMAG over de neveneffecten van Diftar (bijlage) kunt u lezen dat de grondstoffen PBD en GFT doorgaans zelfs iets schoner zijn in gemeenten die een tariefprikkel hebben ingevoerd.

Metten

We gaan goed meten wat de effecten zijn in de openbare ruimte. Om goed te kunnen meten wat de effecten van de invoering van een tariefprikkel op de korte termijn (tot 3 maanden na de invoering) en op de lange termijn zijn, organiseren we een aantal metingen in de openbare ruimte. Ook monitoren en evalueren we de meldingen en klachten die op diverse wijzen binnenkomen bij HVC en de gemeente. Bij patronen in de meldingen en klachten treffen we aanvullende maatregelen.

Handhaving

De beste resultaten bij inwoners behalen we met afvalcoaching, ondersteuning en communicatie. Toch zijn er ook gevallen waar coaching en ondersteuning niet werkt en er herhaaldelijk ongewenst gedrag plaatsvindt. In deze gevallen ondersteunen we de aanpak met handhaving.

¹¹ Een inworp die in de opening blijft hangen waardoor er geen nieuw afval in de verzamelcontainer meer past. De container zelf hoeft niet vol te zijn.

13 Financiële uitwerking

Het grondstoffenplan is financieel uitgewerkt voor zowel Recycle-tarief als voor Recycle-keuze. Bij deze uitwerking maken we gebruik van voorspellingen die gebaseerd zijn op vergelijkbare scenario's in het land. Deze vergelijkingscijfers zijn voor Recycle-tarief voldoende aanwezig. Voor Recycle-keuze zijn er nog geen ervaringscijfers. Voor dit systeem is een inschatting gemaakt van de effecten.

De kosten zijn verdeeld in structurele kosten en besparingen die elk jaar zullen optreden, en incidentele kosten die eenmalig zijn voorafgaand en tijdens de implementatie van het traject. Voor de volledigheid zetten we deze kosten voor u af ten opzichte van de verwachte kostenontwikkeling zonder de maatregelen uit het Grondstoffenplan.

Structurele kosten

In de structurele kosten zijn de kosten opgenomen van het inzamelen van restafval, grofvuil en de grondstoffen. Dit zijn bijvoorbeeld de operationele kosten voor het inzamelen en de verwerking van het afval. In de kosten van verwerking zijn ook de opbrengsten voor de grondstoffen en voor plastic, blik en drinkpakken verwerkt, alsmede de kosten die het rijk heft op de afvalstoffenbelasting. Ook de kosten voor afvalcoaching, de kosten voor de inning van de afvalstoffenheffing, de standaard communicatie voor afval en grondstoffen, het KCC, en handhaving maken onderdeel uit van de structurele kosten.

Incidentele kosten

Voor een succesvolle implementatie van een tariefprikkel is een gedegen voorbereiding noodzakelijk. De voorbereiding bestaat voor het grootste deel uit eenmalige kosten. In totaal bedragen de eenmalige invoeringskosten van dit grondstoffenplan € 1,1 miljoen.

De incidentele kosten zijn de eenmalige kosten die eenmalig gemaakt worden om het systeem te implementeren, of die tijdens de implementatie voor een korte periode hoger zijn dan normaal. Dit betreft voorbereidingskosten, extra communicatiekosten, intensivering van handhaving en coaching tijdens de implementatie en projectkosten.

Het voorstel is om de incidentele kosten te splitsen in een bedrag tot en met de keuze van de tariefprikkel (€ 600.000,-/ € 16,- per aansluiting, verdeeld over twee jaar) en een bedrag na de keuze van de tariefprikkel (€ 500.000/ € 14,50 per aansluiting, verdeeld over twee jaar.)

In de eenmalige kosten zijn naast de kosten voor projectbegeleiding de volgende kosten opgenomen:

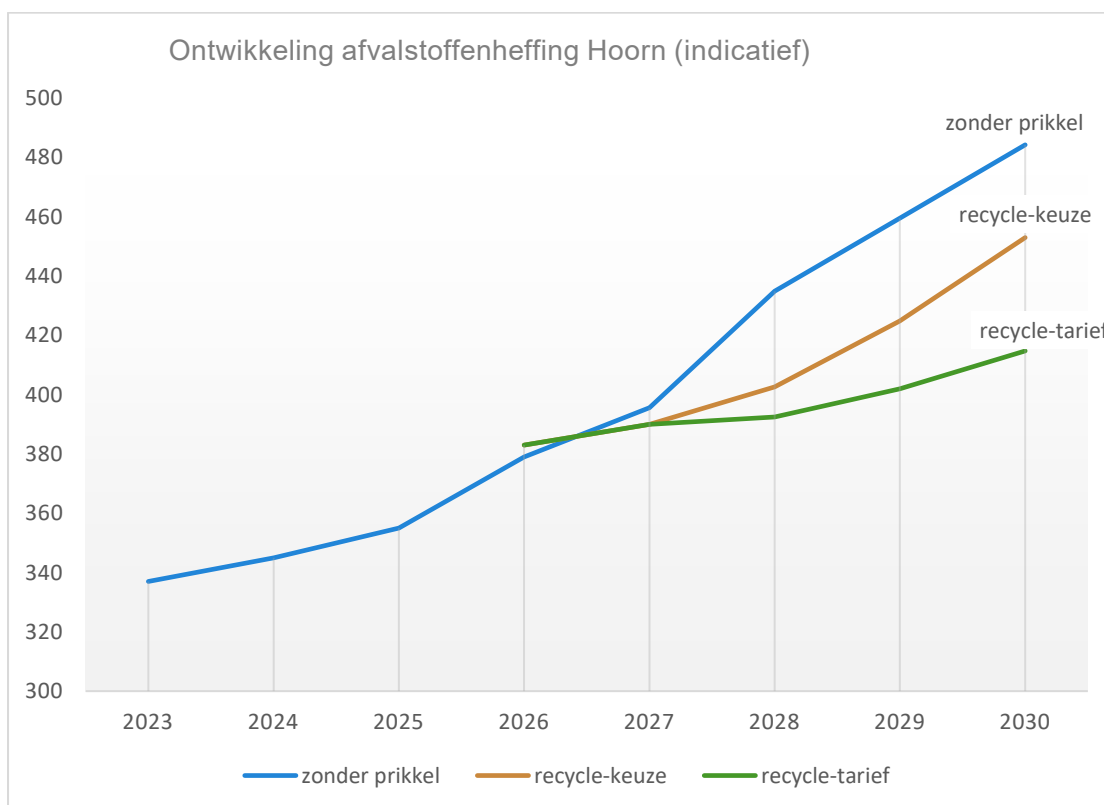
Fase 1: Start in 2026: Het onderzoek naar de mogelijkheid van Recycle-keuze voor Hoorn, het bouwen van de technisch administratieve link tussen de operationele gegevens en de gemeentelijke belastingen, het opstellen van maatwerkprotocollen, het aanpassen van de inzamelmiddelen op locaties waar we nog

niet geregistreerd kunnen inzamelen. Deze kosten die voor beide scenario's gelijk, ongeacht de keuze voor welke tariefprikkel

Fase 2: Start na besluitvorming tariefprikkel: Het tweede deel van de incidentele kosten wordt pas gebruikt nadat de definitieve keuze is gemaakt welke tariefprikkel de gemeente Hoorn wil invoeren. Deze kosten betreffen de extra eenmalige kosten voor communicatie, de eerste inning, coaching en handhaving, alsmede de implementatie van het maatwerk.

Effecten voor de afvalstoffenheffing

Om een goed beeld te krijgen van de financiële effecten van het grondstoffenplan zijn de consequenties van de beide scenario's afgezet ten opzichte van de ontwikkelingen van de gemiddelde afvalstoffenheffing in de gemeente Hoorn, in het geval de gemeenten besluit om geen tariefprikkel in te voeren. Voor deze doorrekening hebben we gebruik gemaakt van de meest actuele gegevens op het dossier van afvalstoffenbelasting en CO2, en van inschattingen op het aanbodgedrag van restafval van de inwoners bij Recycle-tarief en Recycle-keuze. Voor Recycle-tarief hebben we betrouwbare ervaringen uit andere gemeenten. Voor Recycle-keuze ontbreken deze ervaringen, waardoor er hier een grotere bandbreedte kan ontstaan. In de grafiek zijn zowel de structurele kosten en besparingen opgenomen als de eenmalige kosten van de invoering.

Figuur 37: Ontwikkeling Afvalstoffenheffing

De grafiek geeft een goed beeld van de effecten op de afvalstoffenheffing. De heffingen op restafval nemen fors toe, waardoor de kosten van de afvalstoffenheffing in elk van de systemen zullen toenemen. Door de invoering van een tariefprikkel dalen de tonnages, waardoor het verschil met het een scenario zonder tariefprikkel elk jaar verder toeneemt. De kosten stijgen in dit geval “minder meer”.